జన రమణీయం

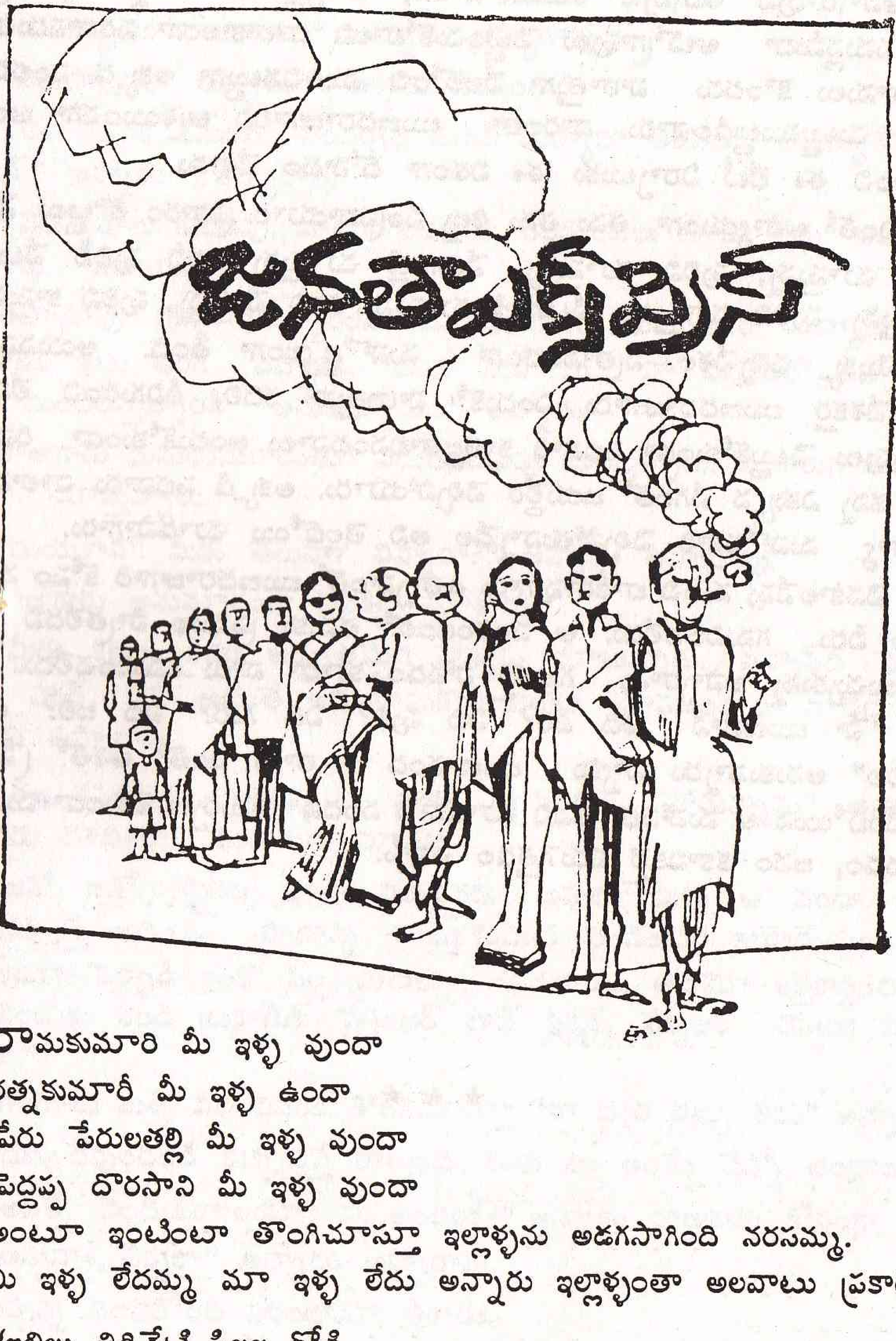

రామకుమారి మీ ఇళ్ళు వుందా
రత్నకుమారీ మీ ఇళ్ళు ఉందా
పేరు పేరులతల్లి మీ ఇళ్ళు వుందా
పెద్దప్ప దొరసాని మీ ఇళ్ళు వుందా
అంటూ ఇంటింటా తొంగిచూస్తూ ఇల్లాళ్ళను అడగసాగింది నరసమ్మ.
మీ ఇళ్ళు లేదమ్మ మా ఇళ్ళు లేదు అన్నారు ఇల్లాళ్ళంతా అలవాటు ప్రకారం.

"ఇల్లిల్లు తిరిగేటి పిల్లల్ల కోడి
అల్లదుగో చూడవే, తెల్లవారేను
మేలుకో మేలుకో ఓ సుందరమ్మా!
మేలుకోవే ఇంక బంగారు బొమ్మా"

అన్నాడు అప్పుడే నిద్ర మేలుకుంటున్న చక్రవర్తి.

చక్రవర్తి కవిత్వం చెబుతాడంటే సుందరమ్మకి చాలా భయం. చటుక్కున నిద్రలేచి, శ్రీరామ చుట్టుకుని, కుంపటి రాజేసి, కాఫీ పొడి కోసం పొరుగింటికి అప్పుకి బయలుదేరింది. పొరుగింటి పిన్నిగారు ఎదురింటి జానకమ్మ దగ్గిర వాళ్ళ నాగపూరు కప్పుతో నాగపూరు కప్పుడు పంచదార అప్పు పట్టుకొచ్చింది. జానకమ్మ పంతులమ్మ. సుందరమ్మ భర్త పనిచేసే బడిలోనే ఉద్యోగం. అందుకని సుందరమ్మ సాధారణంగా అక్కడ అప్పడగదు. ఆ మాటకొస్తే సుందరమ్మ పక్కింటి పిన్నిగారిని తప్ప ఇంకెవరినీ అప్పు అడగదు. ఇద్దరివీ ఖరీదైన కోరికలు కాబట్టి నెయ్యానికీ కయ్యానికీ అవిడే తగును.

తాత్కాలికంగా వచ్చిన కొన్ని ఇబ్బందుల వల్లా, ఇంతకన్నా పెద్ద ఇల్లు దొరకకా, తనూ పక్కింటి పిన్నిగారూ ఈ మధ్య తరగతి వాళ్ళకాలనీలో వనవాసం చేస్తున్నారు.

తనకి సరికొత్త జాగ్వారుకారు కొనాలని అభిలాష. పిన్నిగారికి ఒక మేడ ప్రస్తుతానిక్కొనాలని ఉంది, తాపీగా ఒకటి కట్టించుకోవాలని సంకల్పం. అందులో టెలిఫోను, రేడియో, బొచ్చుకుక్క – అవీ ఉంటాయి. అప్పుడే అవిడ టెలిఫోను రేడియోలు పెట్టే బల్లల మీద వేసే గుడ్డలు కొనేసి, వాటికి చక్కగా ఎంబ్రాయిడరీ వేసింది. కొనబోయే బొచ్చుకుక్కకి ముచ్చటైన పటకా, గొలుసు కొని అట్టే పెట్టుకుంది.

సుందరమ్మ పెద్దపెద్ద కారుల్లో వెళ్ళినప్పుడు ఎలా ప్రవర్తించాలో చూసి, చదివి తెలుసుకుంది. డ్రైవరు వచ్చి తలుపు తీసేదాకా దిగకుండా ఉండడం, దిగినపుడు ముందర ఓ కాలు వయ్యారంగా నేల మీద మోపడం, మోపినప్పుడు కాలి ఆకుజోడు పూర్తిగా తొడుక్కుని ఉండకుండా, బొటనవేలికి సుతారంగా తగిలించి అరికాలికి, జోడు ఉపరితలానికి మధ్య కనీసం 60 డిగ్రీల కోణం ఉండేటట్లు చూసుకుని మరీ దిగడం, తలుపు వేసినపుడు చీరచెంగు ఆ సందులో పడేటట్లు వదిలి, ఆ పైన ముద్దుగా ముచ్చటగా సన్నంగా చక్కగా, 'ఓ' అని ఇంగ్లీషులో ఆశ్చర్యపడి, నాజూకైన బేజారు నటించడం మొదలైన కార్యకలాపాలన్నీ సినిమాలకు వెళ్ళినప్పుడు టాక్సీలలో ఎక్కి దిగి నేర్చుకుంది అందమైన సుందరమ్మ.

పిన్నిగారూ నిన్న ఎంత చక్కటి కారు చూశా ననుకున్నారు. పెద్దకారు. నల్లటి కారు. నా హైదరాబాదు చీరంత నల్లటిది అంది సుందరమ్మ.

ఏదీ! నువ్వు చెప్పేది రోజూ పదిన్నరకి మన వీధి మీదుగా వెళ్ళేదేనా?.... మా ఆఫీసరుగారి మేడ దగ్గిర చూశాను. అన్నట్టు నువ్వు వాళ్ళ కొత్త మేడ చూశావా? అచ్చు నేను అనుకుంటున్న మేడే అనుకో. నా ప్లాను కాపీ కొట్టారా అనిపించింది. ఎటొచ్చీ ప్రహరీగోడ బాగా పొట్టిదనుకో... అంది పిన్నిగారు.

తడకవతల పడుకున్న చక్రవర్తి వింటున్నాడు కబుర్లన్నీ. ఈ పురాణ కాలక్షేపం ప్రారంభం అయితే భోజనం వేళకి కాఫీ, నిద్రవేళకి భోజనం తెములుతాయని తెలుసు. సుందరీ అని కేకవేశాడు మొండిగా.

అన్నట్టు పిన్నిగారూ, కాఫీ పొడుం నిండుకుంది కాని....

.... అట్టే లేదనుకుంటానమ్మా అంది పిన్నిగారు- మొహం ముడుచుకోడానికి ఉపక్రమిస్తూ. సుందరమ్మ నాలిక కరుచుకుంది చేసిన పొరపాటుకి.

ఎంతో వద్దు - ఈ పూటకే, మీ నాగపూరు కప్పుతో నాగపూరు కప్పుడు చాలు అంది.

మేడ కొనేసినంత పనయింది పిన్నిగారి ప్రాణానికి. దానికేం భాగ్యం మహరాజులా పట్టికెళ్ళు అంది ఆదరంతో.

సుందరమ్మ వెళ్ళగానే నరసమ్మగారు వచ్చి పిన్నిగారిని పలకరించింది. మా చిన్న పిల్లగినా మీ ఇంటో ఆడుకుంటోందా వదినా? అంది ఆప్యాయంగా. లేదండి అంది పిన్నిగారు కాస్త ముభావంగా.

ఏమోనమ్మా. అస్తమానూ అత్తయ్యత్తయ్యంటూ ఉహూ ఇదౌతూ ఉంటుంది. మీ ఇల్లు కాస్త విశాలం కదూ. దాని ప్రాణానికి హాయిగా ఉంటుంది అంది నరసమ్మగారు.

ఏ మిల్లు లెస్తురూ వదినా. మాకు మహా ఇరకాటంగా ఉంది. పెద్ద కొంప కోసం దేవుళ్ళాడుతున్న కొద్దీ దూరం అయిపోతోంది.

ఔ గాని వదినా మీ ఇంట ఒక అర్ధశేరు బియ్యం ఉంటే ఇద్దురూ. అనక పంపించేస్తాను... ఉంటేనే సుమండీ అంది నరసమ్మగారు కాస్త గొంతుక మార్చి.

అదేమిటమ్మో! లేకపోతే ఇచ్చేదేముంది? అయినా మా ఇంట ఇటువంటి వాటికి లోటుండదమ్మో...

మరేం లేదొదినా. ఈ తోటలో ఇప్పటికి ఎనిమిది ఇళ్ళలో అడిగాను. అందరిళ్ళలోనూ బియ్యం నిండుకున్నాయట.... అప్పులు- కాబట్టి మీతో చెబుతున్నాను సుమండీ అంది నరసమ్మ.

పోన్లే ఎవరి పాపం వాళ్ళదీ. అర్ధశేరు కాదు. ఇంకో పావుశేరు కూడా పట్టుకెళ్ళు... చేట తెచ్చావా, చెంగులో పొయ్యనా?

మీ కలకత్తా వెండి గిన్నెలో పోసివ్వండి అంది నరసమ్మ.

బియ్యంతోపాటు కాసిని వంకాయలు, ఓ గుమ్మడి బద్ద కూడా ఇచ్చి పంపింది పిన్నిగారు. నరసమ్మగారు ఇంటికెళ్ళి తలుపు గొళ్ళెం తీసేవరకు, ఇంట్లోని నలుగురు పిల్లలూ బిలబిల లాడుతూ బయటకొచ్చారు - అమ్మా అన్నమే, అప్పచ్చే, కానీయే, వోణీయే అంటూ.

నరసమ్మగారు అలవాటు ప్రకారం నలుగురికీ వీపుల మీద నాలుగు రెళ్ళు ఎనిమిది వడ్డించి అవతలకి పొమ్మంది. ఐదు నిమిషాలలో ఆ తోటలోని పదకొండు ఇళ్ళలో ఉన్న యావన్మందీ నరసమ్మగారి పిల్లల గోల విని తెల్లారిందని తెలుసుకొని లేచారు.

కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రితం ఆ తోటలో జనాన్ని ఇప్పటికి మల్లె నరసమ్మగారి పిల్లలుకాక, కాకులు, కోళ్ళు ముచ్చటగా మేలుకొలిపేవి. అప్పట్లో కణ్వుడు, విశ్వామిత్రుడు, వశిష్టుడు మొదలైన ఋషుల కోవకి చెందిన గొప్ప ఋషి కూతురు ఒకసారి బొమ్మల పెళ్ళిళ్లు చేసింది. ఆశ్రమ సీమలోని ఋషులు, వారి శిష్యులు యావన్మందీ ఆ పెళ్ళి వైభవంగా జరపడం కోసం నిజంగానే విడిది కట్టారు. తోట మధ్యన ఒక పెద్ద కుటీరం నిర్మించారు పెళ్ళికి. దానికి ఎడాపెడా నాలుగేసి పర్ణశాలలు,

వెనుకవైపు రెండు శాలలు కట్టారు విడిది కోసం. కొంతకాలానికి క్రీస్తుశకం, దరిమిలా ఇరవయ్యో శతాబ్దం వచ్చేశాయి.

నాగరికత పెరిగాక, అక్కడ ఊరు వెలిసింది. ఆ శాలలు కొన్న యజమాని వాటి ఆకులు తీయించి, పాత పెంకులు, రేకు ముక్కలూ వేయించాడు. పై కప్పుగా స్తంభాలూ తడకలూ తీసి ఇటికలూ, మట్టీ వేసి గోడలు లేపాడు. మధ్య పాక పీకి డాబా వేయించాడు. పైన గది వేశాడు.

ఆ పర్ణశాలావళి యజమానులు మారినా శాస్త్రీలు మారలేదు. చుట్టూ వున్న గదిన్నర వాటాలతో పదేసి రూపాయల అద్దె యిచ్చే చిన్న కుటుంబాలున్నాయి. మధ్య ఇల్లు రెండు భాగాలు. ఒక వాటాలో పెద్ద మనిషిగారూ ఆయన కుటుంబం ఉన్నారు.

రెండో దాంట్లో సుబ్బారావుగారి మావగారి కూతురూ, కూతురు మొగుడు సుబ్బారావూ ఉంటున్నారు. చుట్టూ వున్న గదిన్నర వాటాలలో చక్రవర్తీ సుందరమ్మల వంటి చిలకా గోరువంకల దగ్గరి నించి, చక్రవర్తి కవిత్వానికి గురి అయిన పిల్లలకోడి నరసమ్మగారి వరకూ రకరకాల కుటుంబాలు ఉన్నాయి.

వీటిలో ఏ తరగతి క్రిందకూ రానిది, మిడిల్ స్కూలులో ఐదో తరగతి వరకూ పాఠాలు చెప్పే పంతులమ్మ జానకమ్మ – పెళ్ళి చేసుకోని బంగారు బొమ్మ.

ఇంటి యజమాని వీర్రాజు, మధ్య ఇంటి మేడ గదిలో ఉంటాడు ఒంటరిగా. వీర్రాజుకి శరత్ బాబు కథల్లో హీరో లక్షణాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ముందూ వెనకా ఎవరూ లేరు. ఉన్నవాళ్ళెవరో చాలా దూరాన ఉన్నారు. వీర్రాజు ఆస్తి అనదగిన ఈ వాడ, వాళ్ళంతా తన్నే పట్టుకు దేవుళ్ళాడేటట్లు చేయగలిగినంత బలమైన సూదంటు రాయి కాదు. పదిమంది మధ్య ఉండాలని వీర్రాజుకి ఉబలాటం లేదు.

ఇరుగు పొరుగుల గోల పట్టించుకునేవాడు కాదు కాని, ఇరుగువారి చరిత్ర పొరుగు వారూ, వారి కథ వీరూ వంతులు వేసుకుని చెప్పి చక్కాపోతూ ఉండటంతో, అతనిలో కుతూహలం రేగింది. మేడమీది గదిలో కూర్చుని ఒడలో కప్తానులా, చుట్టూ గదిన్నర వాటాల వారు పడే అవస్థలూ, కీచులాటలూ, దోబూచులాటలూ సావకాశంగా చూస్తూ ఉండేవాడు. అతడు జాలిపడే వాడనడానికి నిదర్శనం అద్దెల బకాయిలు.

ఒక్కొక్కసారి చిరాకేసేది – చేతిలో డబ్బు బొత్తిగా ఇదైపోయినపుడు, తనకు బాకీ ఉన్నవాళ్ళు కులాసాగా సినిమాకి వెళ్తున్నపుడు ఒళ్ళు మండిపోయేది.

ఒక ఆదివారం సాయంత్రం క్రింద వాటాలో సుబ్బారావు షికారుకు వెళుతుంటే పిలిచాడు.

ఏవండీ... మరోలా అనుకోకండి. ఈ నెలయినా కాస్త అద్దె ఇచ్చేస్తే... అన్నాడు మెల్లిగా.

సుబ్బారావు తెల్లబోయాడు. మొన్న ఒకటో తారీఖునే ఇచ్చేశాం గదండి... పైగా ఈ నెలయినా అంటారేమిటి? నేను బకాయిలు పెట్టలేదే?

ఐదు నెలలయిందండి మీ వాటా అద్దె నాకు అంది అన్నాడు వీర్రాజు.

మీరు పొరపాటు పడుతున్నారు. జీతం వచ్చిన మర్నాడే మీకు అద్దె పంపిస్తున్నాను.

నాకు మాత్రం అందటం లేదండి.

వీర్రాజు తిక్క జవాబు విని సుబ్బారావు మండిపడ్డాడు. ఉండండి అదేదో ఇప్పుడే తేల్చేస్తా అన్నట్లు చరచర ఇంట్లో కెళ్ళాడు. భార్యని గదమాయించి అడిగాడు.

ఇప్పకేం ఏ నెలకానెల నిక్షేపంలా ఇస్తున్నాం. అదేం పొయ్యే కాలం అందామె.

ఆ ముక్క అతనితో చెప్పు అన్నాడు సుబ్బారావు.

బావుందండీ. చెట్టంత మొగాడి ఎదటపడి పోట్లాడమంటారా? మీ మాట నమ్మకపోతే కాస్త ఆగమనండి, మా నాన్న వచ్చాక కనుక్కోమందాం. ఆయనే ఇస్తున్నారు అద్దె పట్టిగెళ్ళి అంది.

అద్దె ఇస్తున్నది మావగారు అని వినగానే సుబ్బారావు ధీమా సడలింది. కోపం చల్లారింది. సుబ్బారావు మావగారు షైరు వెళ్ళాడు. బాగా చీకటి పడ్డాక ఆయన రాచకార్యాలు చక్కబెట్టుకొని వస్తాడు. సుబ్బారావుకి వీర్రాజు దగ్గరకెళ్ళి ఏం చెప్పాలో తోచలేదు. మొహం దిగాలు పడింది. రానురాను అనుమానం ఎక్కువైంది.

కిటికీలోంచి బయటకు చూశాడు. ఎదుటి నాలుగు వాటాలలో మూడు వాటాల వాళ్ళు వసారాలో బార్లు తీరి చూస్తూ వింటూ నిలుచున్నారు గారడీవాడి ప్రేక్షకులమల్లే. జానకి మాత్రం లోపల వంట చేసుకుంటూ కూర్చుంది. సుబ్బారావు చీదరించుకుంటూ వీర్రాజు దగ్గరకెళ్ళాడు. అయ్యా రాత్రి మాట్లాడదాం అనేసి విసవిస నడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

☆ ☆ ☆

రాత్రి ఎనిమిదయింది. సుబ్బారావు ఇంటిలో కూర్చుని పేపరు చదువుతున్నాడు.

ఏవోయ్! పెంద్రాళే వచ్చేశావ్! అంటూ హుషారుగా పలకరించాడు సుబ్బారావు మావగారు.

ముందు చొక్కా విప్పండి. భోం చేద్దాం అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారు చొక్కా ఊడదీసే కార్యక్రమం సగం అమలు జరుపనిచ్చి, ఆయన తలకాయ చొక్కా ముసుగులో మునిగివున్న క్షణాన, వీర్రాజు అద్దె బకాయి పడ్డామంటున్నాడు అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారు చొక్కా విప్పలేదు. దింపలేదు. తలకాయ అలా చాటునే ఉంచుకుని ఏ అద్దె – అన్నాడు.

ఏ అద్దేమిటండీ, నా తలకాయ అద్దె! మన ఇంటద్దె అన్నాడు వీర్రాజు.

మావగారు చొక్కా కిందికి దింపి, ఇవతలికి తొంగి చూశాడు.

అవునుగాని సుబ్బారావ్, ఈ డొక్కు ఇంటికి అద్దెబకాయి పెట్టకుండా వల్లకాదంటే, మనకి ఈ ఇంటిలో ఉండేటంత ఖర్మం ఏం కాలిందీ అంట అన్నాడు.

ఒకటికాదు రెండు కాదు ఐదు నెలలు ఐదు ముప్పయిలు నూట యాభయి బకాయి పెట్టారు మీరు అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారు అమాంతం చొక్కా విప్పకోడానికి మొదలు పెట్టి తల ఆ డేరాలో దాచుకున్నాడు. ఎవరు చెప్పారు నీకు. ఐదు నెలలు కాదే, ఏ మూడు నెలలో నాలుగు నెలలో అన్నాడు.

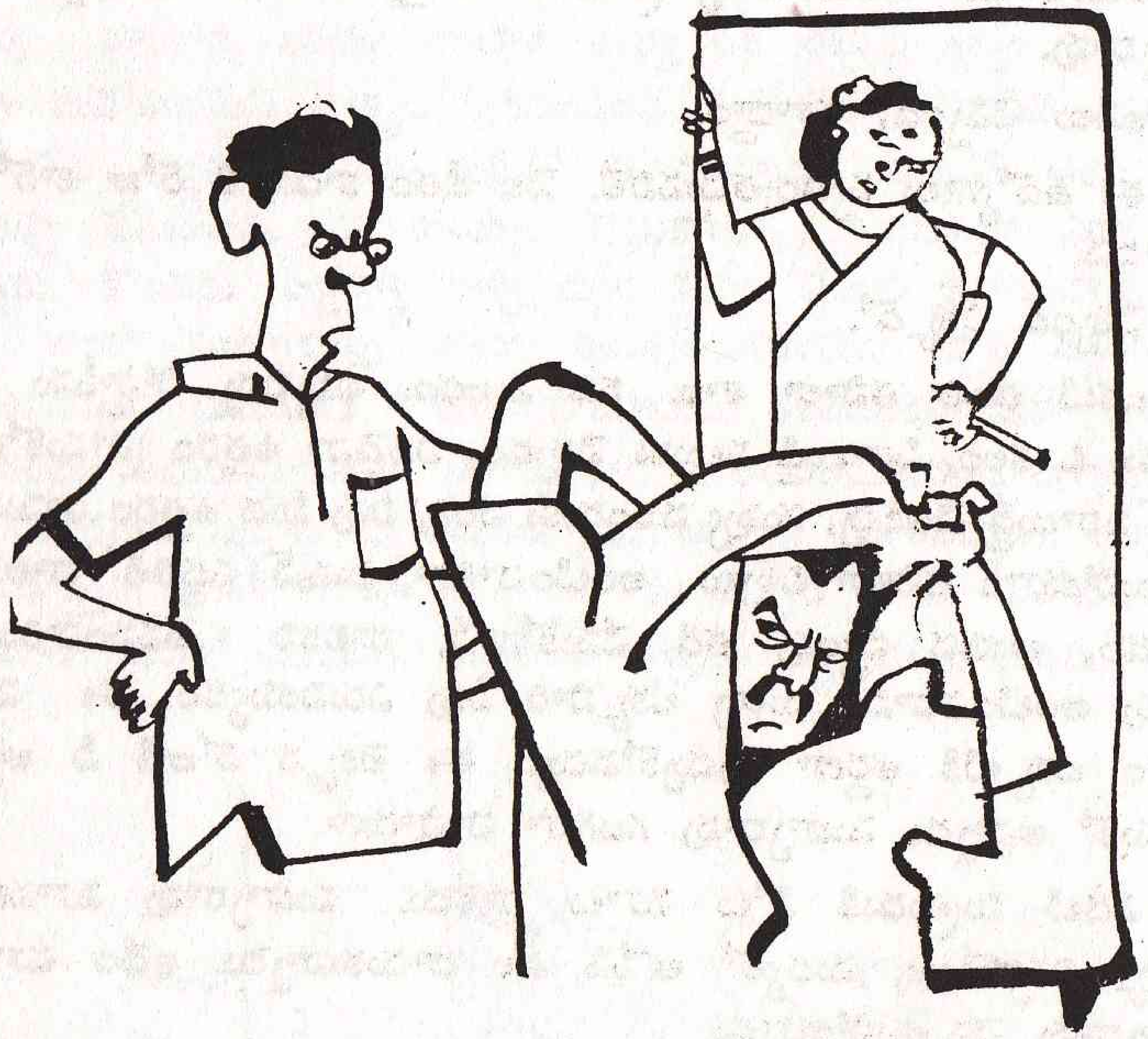

ఎందుకండీ మావగారూ ఇలా చేస్తారు. నన్నిలా బాధ పెట్టడం భావ్యమేనా? అన్నాడు సుబ్బారావు చిరాగ్గా. మావగారు చొక్కా విప్పలేదు.

ఇంతలో సుబ్బారావుని హలో అనే మిత్రుడొకడు హఠాత్తుగా వచ్చేసి హలో అనేశాడు. అప్పు కావాలన్నాడు. ఇదివరకు అతను బాకీ వున్న ఐదూ పదీ, పదీ రెండూ పన్నెండూ, నాలుగు రోజులలో సుబ్బారావుకి ఇచ్చివేయ దలచుకున్నట్లు ప్రకటించాడు.

ఏం గిరాకీ అన్నాడు సుబ్బారావు కోపంలోనే కొంత హేళన స్ఫురింపజేస్తూ.

మనియార్డరొస్తుంది.

ఇంకేం అదేదో వచ్చాకా, సరాసరి ఇచ్చెయ్యొచ్చుగా, ఇప్పుడీ ప్రకటనలెందుకు?

ఏం లేదు ఇంకో ఎనిమిది ఇవాళ అర్జెంటుగా యిస్తే మొత్తం ఇరవై ఇచ్చేద్దామని.

ఊహ మంచిదే. నా దగ్గిర డబ్బు లేదు, ఉన్నా యివ్వను అన్నాడు సుబ్బారావు విసుగ్గా.

మావగారు చొక్కా విప్పుకోవడం మానేసి, మామూలుగా కిందికి దించి అలకిస్తున్నాడు.

పోనీ మూడు ఇవ్వండి. మొత్తం పదిహేను ఇచ్చేస్తా అన్నాడు మిత్రుడు ఆశగా.

సుబ్బారావు మందహాసం చేసి కూర్చోమన్నాడు.

అబ్బాయ్, నా ఎరకన సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో రెండు ఉద్యోగాలున్నాయి. చూసుకోరాదూ అన్నాడు.

అబ్బే, నేను గవర్నమెంటు కింద ఉద్యోగం చెయ్యదలచుకోలేదు.

అయితే మా వంటి వాళ్ళ ప్రాణాలు తీస్తూ ఉండదలుచుకున్నావా? అన్నాడు సుబ్బారావు.

అసలు చెప్పండి, చూద్దాం.

ఈ ఉద్యోగాలు స్వతంత్రమైనవిలే. నెల జీతం కాదు, ఏ రోజు కారోజే శక్తికొద్దీ సంపాదన.

చెప్పండి ఎక్కడో.

ఒకటి తంతి తపాలా శాఖ. పని సులభం. చిన్నచిన్న పోస్టాఫీసు లుంటాయి చూడు. ఓ కలం, సిరాబుడ్డి పట్టుకు వెళ్ళడం, ఎవడైనా ఉత్తరం వ్రాసుకోడానికి వస్తే కలం, సిరాబుడ్డి చేతికిచ్చి, నువ్వు ముందుకు వంగి, వీపు మీద ఉత్తరం రాసుకోనీయడం, అదయిపోయాక తపాలా బిళ్ళలు అంటించాలిగా, మిషన్ పద్ధతిలో నాలిక బయటికి చాచడం, ఆయన స్టాంపు తడి చేసుకోగానే, నాలికని ఉపసంహరించుకోవడం, స్టాంపు అంటించడానికి మళ్ళా ఒక్కసారి వీపు ఎరువియ్యడం. ఈ సహాయానికి, ఉత్తరం ఒక్కటికి అర్ధణా పుచ్చుకోవచ్చు. ఈ లెక్కన రోజుకి నీ ఆర్జన ఎంతో చూసుకో అన్నాడు సుబ్బారావు గబగబా హుషారుగా.

ఎదటి మిత్రుడుకి నోట మాట రాలేదు. సుబ్బారావు మావగారు మళ్ళీ చొక్కా విప్పబోయి, మధ్యలో ఆపేసి తల దాచుకున్నాడు. ఇదేం చూడనట్టుగానే సుబ్బారావు చెప్పుకుపోయాడు.

ఇది నచ్చకపోతే ఇంకోటుంది. ఒక హరికేన్ లాంతరు చేతబట్టుకొని కలకత్తా మెయిలుకి అరమైలు దూరాన పరిగెడుతూ ఉండాలి.

లైను సరిగా లేనపుడు వెనకాల వచ్చే రైలుని ఆపి, ఆ సంగతి చెప్పాలి. పూర్తిగా నైటు డ్యూటీ అనుకో, ఛఫ్ అన్నాడు, సుబ్బారావు మావగారు. సుబ్బారావు స్నేహితుడు చీదరించుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

ఏమిటండీ సెలవిచ్చారు అన్నాడు సుబ్బారావు.

ఆ వెధవ నడ్డుపెట్టుకొని నన్ను అడ్డమైన మాటలూ అంటావూ? ఇష్టం లేకపోతే పొమ్మనరాదూ? అన్నాడాయన చొక్కాలోంచి.

మిమ్మల్ని ఇల్లరికం ఉండమని పిలిచానా? పెద్దలు కదా తండ్రి వంటివారు కదా అని గౌరవిస్తే మీరు మీ చిత్తం వచ్చినట్లు నన్ను ఉద్ధరిస్తున్నారు. పల్లెత్తు మాటన్నానా?... మీరు అద్దెలకి కూడా ఎసరు పెడితే ఎలా చావమంటారండి, అన్నాడు సుబ్బారావు.

నాన్నా నువ్వు లోపలికి రా, ఆయనతో వాదించకు అంది సుబ్బారావు భార్య.

ఉండవే, దీనంతేమిటో కనుక్కుంటాను అన్నాడు మావగారు ముసుగులోంచి.

దేంది? ఆ చొక్కాదా? అన్నాడు సుబ్బారావు.

మావగారికి బాగా కోపం వచ్చేసింది. అరి వెధవ! అంత హేళనా! అంటూ భావాలను అభినయించబోయాడు... ఆ ఉధృతానికి, పిగులుతున్న చొక్కా ఎడాపెడా ఛర్రున చిరిగి చేతులు రెండూ చెరో చిల్లిలోంచి ఇవతలకి వచ్చాయి. తల ముసుగులో ఉండిపోయింది.

ఈ శబ్దాలు విని వీర్రాజు మేడ దిగి మూడడుగులు వేసి కొయ్యబారిపోయాడు. సుబ్బారావు వాటాకి, ఇవతల వాటాకి మధ్య ఒక తలుపే అడ్డం. ఆ తలుపు దగ్గిర అతి మనోహరమైన దృశ్యం కనబడింది కిటికీలోంచి చూసిన వీర్రాజుకు. ఆ వాటాలోని పెద్దమనిషి ఒక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు, పక్కనే ఆయన సతి మరొక కుర్చీ వేసుకుంది. కూతుళ్ళూ, కొడుకులూ, మనుమలూ ఎడా పెడా నుంచున్నారు. కొందరు పెద్దవాళ్ల కాళ్ళ దగ్గిర మఠం వేసుకు కూర్చున్నారు. ఈ బృందం అంతా సుబ్బారావు వాటా తలుపుకి ఎదురుగా, కాస్త దగ్గిరగా ఈ విధంగా ఉపవిష్టులై పొరుగింటి వారి పోట్లాటను తిలకించకపోయినా ఆలకించి, తన్మయానందం అనుభవిస్తున్నారు. గ్రూపు ఫొటో తీయించుకున్నట్టు కూర్చున్న ఆ గుంపును చూడగానే వీర్రాజు ఛీ అనుకున్నాడు. ఆ పైన జారిపడ్డాడు. ట్యూషన్ చెప్పి ఇంటికొస్తున్న జానకి కూడా ముచ్చటైన ఈ దృశ్యం చూసి ఏవగించుకుంది. వీర్రాజు కూడా తనతో ఏకీభవించి నందుకు తృప్తిగా నవ్వి వెళ్ళిపోయింది.

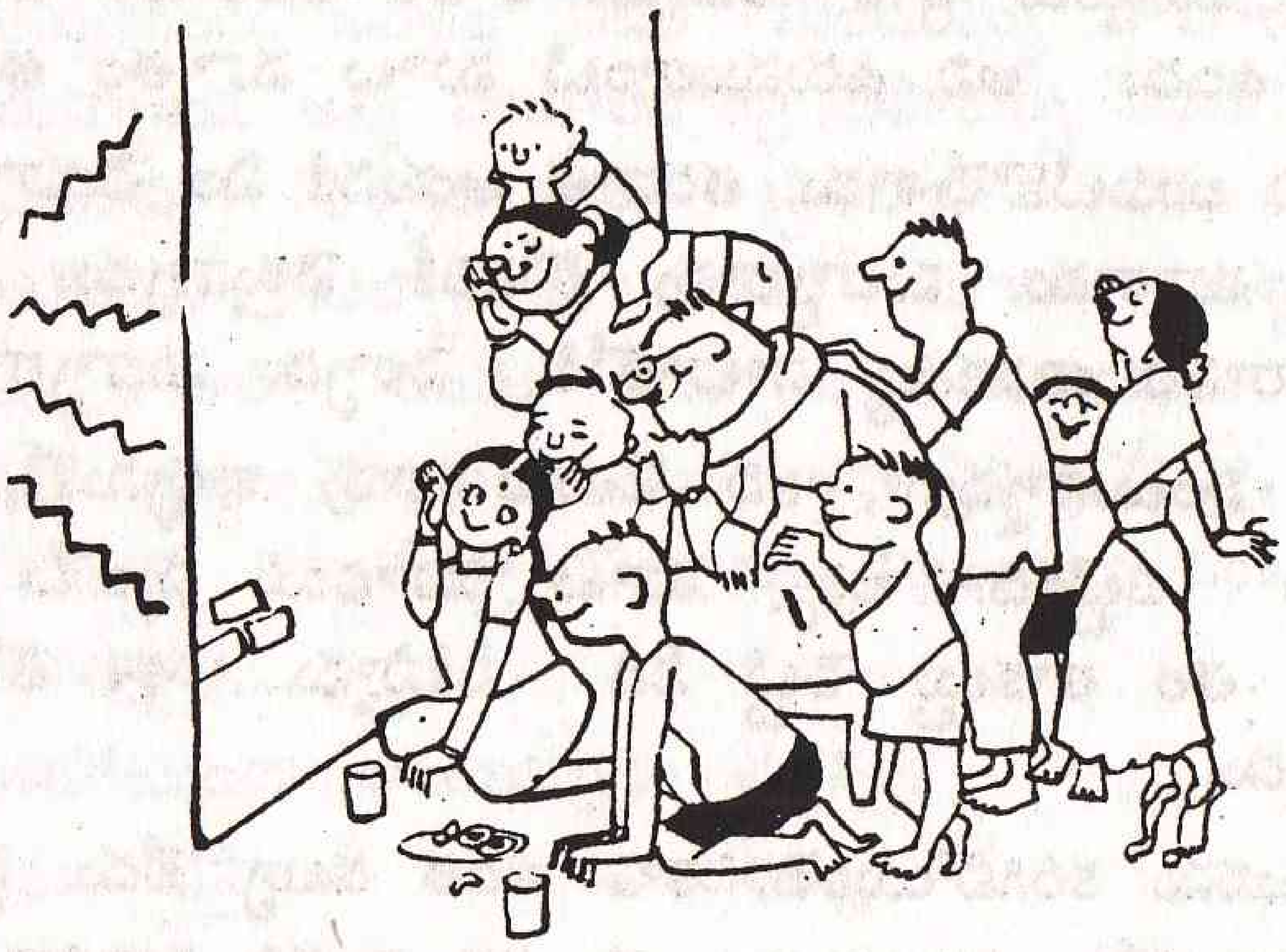

మావా అల్లుళ్ళ వాదం కొనసాగుతూ ఉండగా కెనడియన్ రైలింజన్ కొండ మీద నుంచి దొర్లించిన చప్పుడయింది. ఒక్క క్షణం ఆగారు. 1928 వ సంవత్సరపు చలనహేతు శకటం ఒకటి టకటకమంటూ ధనధనమంటూ ఇంకా నానా విధాల చప్పుడు చేస్తూ, తోటలోకి వచ్చి సరాసరి సుబ్బారావు ఇంటి ఎదుట ఒక క్షణం ఆగింది.

కారు కొన్నాం, కారు కొన్నాం అంది కారులో కూర్చున్న సుందరమ్మ హుషారుగా. కారులో సుందరమ్మ అరిందాలా చేరబడి కూర్చుంది. పోట్లాట మధ్యలో ఉన్నందువల్ల ఎవరూ సుందరమ్మ కారు జోలికి రాలేదు. నరసమ్మగారి పిల్లలు కూడా భయపడ్డారు.

ఉత్సాహం చల్లారిపోయిన సుందరమ్మ రైట్ రైట్ అంది డ్రయివర్ వంక తిరిగి. కారు ముందుకు సాగి ఎడమకు తిరిగి మళ్ళా ఎడమకు తిరిగి సుందరమ్మ వాటావైపు వచ్చింది. హోల్డాన్ అని కేక పెట్టింది సుందరమ్మ తన ఇల్లు రాగానే.

చక్రవర్తి వసారాలో కూర్చున్నవాడల్లా తుళ్ళిపడి లేచాడు. ఏమిటిది అన్నాడు. సుందరమ్మ డ్రైవరుకు వందనాలర్పించి, ఓ రూపాయి ఇచ్చి వెళ్ళిపొమ్మంది.

మనదే, ఎలా వుందండీ, నాలుగంటే నాలుగు వందలండీ అంది సుందరమ్మ.

నీకేమైనా మతిపోయిందా? కారు కొన్నావా? నీ కసలు నాలుగు వందలెక్కడివి....? నేను బడిపంతులునని జ్ఞాపకం ఉందా? మన ఇంటి అద్దె ఎంతో తెలుసా? అన్నాడు చక్రవర్తి.

ఒక్క క్షణం ఉండండి చెబుతా, కాసిని మంచినీళ్ళు తాగాలి.

ఈ లోగా మధ్య ఇంట్లో సుబ్బారావు, అయన మావగార్ల వాదాలు తారస్థాయి నందుకున్నాయి.

మీకు సాదరు ఖర్చులికి వేరే ఇవ్వడం కాకుండా, వెచ్చాలన్నీ మీ చేతనే కొనిపిస్తున్నాను కదా అన్న మాటలు పై స్థాయిలో వినపడ్డాయి. సుబ్బారావు ఇంత దారుణమైన మాట అంటాడనీ, అనగలడనీ, ఆ తోటలో ఎవరూ అనుకోలేదు. అందుకని ఆ మాటలు విన్నవాళ్ళంతా విస్తుబోయారు. సుబ్బారావు మావగారు కలలో కూడా అనుకోలేదు. అయన కొయ్యబారిపోయాడు. పెదవులు వణికాయి. కళ్ళెర్రబడ్డాయి. మాటలు చాలా అనాలని లోపల ఉబలాటం ఉంది కాని బయటికి రావటంలేదు. ఉండు అని ఉరుములాంటి మాట మాత్రం అన్నాడు.

ఇంట్లోంచి బయటికొచ్చేశాడు. తరవాత ఆయనకి ఏం చెయ్యాలో బోధపడలేదు. ఆగి వెనక్కి చూశాడు. సుబ్బారావు లోపలికి వెళ్తున్నాడు. ఇంకో క్షణం ఆగి ఆలోచించి, సరాసరి జానకమ్మ వాటాలోకి వెళ్ళాడు సుబ్బారావు మావగారు.

అమ్మా, వింటున్నావుగా, ఇవి చేతులు కావు కాళ్ళనుకో, పెద్దముండావాణ్ణి. ఇన్నాళ్ళకీ గతి పట్టింది. ఒక్క నూట యాభయి వుంటే ఇవ్వు తల్లీ, రేపు సాయంత్రానికి తల తాకట్టు పెట్టి నీది నీకిస్తాను... ఈ తోటలో ఇస్తే నువ్వే ఇవ్వాలి అన్నాడు.

జానకి మనసు కరిగిపోయింది. కాని అంత డబ్బు లేదు. వందే ఉంది. పైగా ఆమె బుర్ర ఎక్కడో ఉన్నందువల్ల, ఈ కథ సంగతి పూర్తిగా తెలియదు.

మీరు అలా సోడా కొట్టు కెళ్ళి ఐదు నిమిషాలలో తిరిగి రండి ఇస్తాను అంది. సుబ్బారావు మావగారు వెళ్ళిపోయాడు. జానకి బయలుదేరి సరాసరి మేడ ఎక్కింది.

వీర్రాజు విచారిస్తున్నాడు తనవల్ల అంత గొడవ జరిగినందుకు. అంతలో జానకి పిలిచింది. హఠాత్తుగా ఓ యాభై రూపాయలు కావాలంది. తనతో అరుదుగా మాట్లాడే జానకి ఇంత హఠాత్తుగా, నిస్సంకోచంగా డబ్బు అడిగెయ్యడంతో, వీర్రాజు అసలు సంగతి పసికట్టేశాడు.

మీరు చాలా మంచివారు అన్నాడు ఐదు కొత్త నోట్లు జానకి చేతికందిస్తూ.

జానకి నవ్వింది. బళ్ళోకూడా చాలామంది మేష్టర్లు, హెడ్‌మాస్టర్, సెక్రటరీ తనని ఆడపా తడపా మెచ్చుకుంటూనే ఉంటారు. కాస్త తలనొప్పి వస్తే ఆయుర్వేదం, అలోపతి, హోమియోపతి, మొదలైన వైద్య శాస్త్రాలలో చెప్పిన మందులన్నీ ఏకరువు పెడతారు. అదే పనిగా సానుభూతి ఒలకబోస్తారు.

వీర్రాజు ఆమె నవ్వులో ఈ ధోరణిని పసిగట్టాడు. ముఖస్తుతి అనుకునేరు కొంపతీసి అన్నాడు నవ్వుతూ.

మీరు నా మంచితనాన్ని మెచ్చుకున్నారు గాని, ముఖాన్ని కాదుగా అంది జానకి వెనక్కి తిరుగుతూ.

అదాండి. అలాంటి ముఖస్తుతి అయితే అనర్గళంగా మెచ్చుకోగలను. అమోఘమైన కాంపోజిషన్ వ్రాసి మీ చేతే పదికి పది మార్కులు వేయించుకోగలను అన్నాడు వీర్రాజు.

మీరు బలేవారే అంటూ జానకి గబగబ మేడ దిగిపోయింది.

సుబ్బారావు మావగారికి మూట యాభయి ఇచ్చింది జానకి. ఆయన బోలెడు దుఃఖపడి జానకి ఋణం తీర్చుకోలేనని పదేపదే చెప్పి ఇంటిలోకి వెళ్ళి సుబ్బారావు ఎదుట పడేశాడు. సుబ్బారావు మారు మాట్లాడకుండా భార్య కిచ్చాడు. భార్య మళ్ళా ఆ డబ్బుని తండ్రికే ఇచ్చింది.

నువ్వే వెళ్ళి ఇచ్చెయ్యి నాన్నా అంది.

ఆయన సుబ్బారావుకి మహోపకారం చేస్తున్నవాడిలా, మడిగట్టుకున్నట్లు మునివేళ్ళతో ఆ డబ్బుని తీసుకొని వీర్రాజు దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

తోటలో సద్దుమణిగింది. అవతల పెడలో సుందరమ్మ వాటాలోంచి మాత్రం మాటలు వినబడుతున్నాయి. అన్ని వాటాలవాళ్ళు దీపాలార్పి పడుకొని, చల్లటి గాలి వీచినట్టుగా, ఆ మొగుడూ పెళ్ళాల వాద ప్రతివాదాలు విని ఆనందిస్తున్నారు. ఇంచుమించు అప్పటివరకూ సుబ్బారావు ఇంటిలో మావా అల్లుళ్ళ సంవాదం విన్నవాళ్ళంతా, ఒక్కరోజులో రెండు కయ్యాలు జరిగినందుకు మురిసిపోతూ, అయిపోయిన మొదటి కయ్యం చెణుకులూ మెరుగులూ నెమరువేస్తూ, కొనసాగుతున్న రెండో కయ్యం విసుర్లని లొట్టలేస్తూ నోరూరగ చవులుబుట్ట వింటూ సంతోషం పట్టలేక గింజుకుపోతున్నారు.

నీకేమైనా మతిపోయిందా అంటున్నాడు చక్రవర్తి.

ఎందుకలా కేకలు వేస్తారు? అంది సుందరమ్మ.

ఇంకో రెండు నిమిషాలకల్లా వాద ప్రతివాదాలు ఉన్నతస్థాయి నందుకున్నాయి. సుందరమ్మ వాక్యాలకి ఒక్కరవ్వ ఏడుపు రంగు వేసింది. చక్రవర్తి మాటలు కంచుగంటల్లా నిర్దాక్షిణ్యంగా ఖంగున మోగుతున్నాయి. చింతనిప్పుల్లా కణకణ మంటున్నాయి.

అసలు నీకు నాలుగు వందల లెక్కడివంటా...

నేను అడపా దడపా వెనకేసుకున్నదీ, గొలుసూ వెండి చెంబూ అమ్మగా వచ్చిందీ మూడు వందలయింది. నా ముచ్చట చూసి జాలిపడి సుబ్బారావుగారి మావయ్యగారు ఓ వంద అప్పిచ్చారు. అదీ నేనే తీర్చుకుంటా లెండి అంది సుందరమ్మ విసురుగా....

ఈ మాటలు తోటలో ప్రతి వాటాకి వెళ్ళి తలుపు తట్టి చెప్పినట్టు వినబడ్డాయి అందరికీ. సుబ్బారావుకి కూడా వినపడ్డాయి. అదా కథ అనుకున్నాడు.

మావగారు అద్దె కట్టేసి ఇంటిలో కొచ్చేసరికి దీపం తగ్గించి ఉంది.

ఆయన భోం చెయ్యరట. నువ్వు తింటే రా నాన్నా వడ్డిస్తాను అంది సుబ్బారావు భార్య.

అక్కర్లేదు అంటూ ఆయన పక్క మీద మేనువాల్చి గుడ్డిదీపంలోని దీపకళికను చూస్తూ పడుకున్నాడు. అదన్నమాట కథ అన్నాడు సుబ్బారావు.

ఇంకేం కథ, డబ్బు వాడి ఎదాన పారేశానుగా? అన్నాడు మావగారు గోడవయిపు తిరిగి పడుకుంటూ.

సుందరమ్మగారి కారు కథ లెండి. కారు బావుంది. మీరు పాపం జాలిపడ్డారటగా.... వడ్డీకయితేనేం వంద రూపాయలు అప్పిచ్చారటగా.... అన్నాడు సుబ్బారావు మెల్లిగా. మావగారు బదులు చెప్పలేదు.

ఓ పావుగంట గడిచింది. భార్యకి నిద్ర పట్టిందని గమనించి, సుబ్బారావు మళ్ళీ అందుకున్నాడు. ఎందుకండీ, మీకీ బుద్ధులు, పెద్దలు కదా అన్నాడు.

కాలిపోయిన ఇల్లు శిథిలాలలోంచి పొగ లాగా, చీకటిలో మొహం చాటు చేసుకున్న మావగారి హృదయంలోంచి నాలుగయిదు వాక్యాలు వచ్చాయి. చాలా తాపీగా, నిర్వికార స్వరంతో చెప్పాడాయన. ఆయన భార్య ఉండగా ఏ లోటూ రానివ్వలేదు. తను సంపాదించినా మానినా ఇంత వండి పడేసేది. ఈనాడు తను వంటరి పక్షి అయిపోయి ఈ అల్లుడి నీడన బతుకుతున్నాడు. మళ్ళీ తన ఇల్లు అని ఒక ఏర్పాటు చేసుకోవాలని ఆశ అంకురించింది.

అప్పుడప్పుడు నాకే సిగ్గేస్తుంది. నామీద నాకే అసహ్యం కలుగుతుంది.

అయినా, అంకురించిన ఆశ చావటంలేదు. ఇకనయినా నా కాళ్ల మీద నిలబడి ఇల్లు నిలబెట్టుకుందామన్న ఊహతోటే, డబ్బు కక్కుర్తికి పాల్పడుతున్నాను. బాబూ నీ రుణం ఎలాగైనా తీర్చుకుంటా అన్నాడు.

మావగారు ఇంత మథన పడుతున్నాడని సుబ్బారావుకి తెలియదు. అతనికి జాలి వేసింది. చీకటి ఆసరా చూసుకుని ఇటువంటి సంగతులు తనకి చెప్పినందుకు కొంత రోత కలిగింది. మాట్లాడకుండా అటు తిరిగి పడుకున్నాడు. ఒక నిమిషం ఆగి, జరిగించి మర్చిపోండి మావగారూ అన్నాడు – మెల్లిగా.

☆ ☆ ☆

తెల్లవారేసరికి నరసమ్మగారూ పిల్లలూ లేచి, ముచ్చటగా అలంకరించుకొన్నారు. నరసమ్మగారు పిన్నిగారింటికి వెళ్ళింది కాని అప్పుడగలేదు. అవతల వీధిలో పెళ్ళి జరుగుతోంది. భోజనాలకి పిలిచారు. పిన్నిగారు కూడా వస్తుందా అని అడగబోయింది. పిన్నిగారు రానంది.

నరసమ్మ బనారసు పట్టుచీర రెపరెపలాడేట్లు తిప్పుకుంటూ వెళ్ళింది. పిన్నిగారు వరండా ఊడుస్తున్న సుందరమ్మని చూసి నవ్వింది. నరసమ్మకి ఉన్న పట్టుచీర ఒక్కటే అని పిన్నిగారు ఏనాడో పసిగట్టింది. అదే పెళ్ళిళ్ళకీ, పేరంటాలకీ కట్టుకు వెళ్తుందని చాలాసార్లు సుందరమ్మకు చెప్పిందావిడ లోగడ.

తన నవ్వు చూసి సుందరమ్మ గ్రహించి ఏకీభవిస్తుందని ఆశించింది కాని సుందరమ్మ నవ్వలేదు. లోపలికి వెళ్ళి కాఫీనీళ్ళు పడేసింది. పిన్నిగారికి మనస్సు చివుక్కుమంది. ఆవిడకి క్రితం రాత్రి 9 గంటల నించి మనసు చివుక్కుమంటూనే ఉంది. ఈ తోట అంతకీ చాలా ఖరీదైన కోరికలు తమ ఇద్దరివే. తనదే ఒక్కరవ్వ ఎక్కువ. అయితే తను మేడ కొనేలోగా సుందరమ్మ కారు కొనెయ్యడంతో కారుగల

సుందరమ్మతో సరసాలాడడం అనేది హఠాత్తుగా ఆవిడ జీవిత పరమావధి అయి ఊరుకుంది.

ఏం సుందరమ్మా, కాఫీ పొడుం కావాలా? అంది లాలనగా.

నిజంగా కావలసినా కాస్త టెక్కు చూపించింది సుందరమ్మ. అబ్బే వద్దండీ. కారుందిగా. కారులో అలా పోయి ఏ హోటల్లోనో కాఫీ తాగేసి ఆ చేత్తో కూరలు కొనుక్కు చక్కా వస్తాం అంది.

కోపంగా వున్న చక్రవర్తికి ఒళ్ళు మండింది. అబ్బే ఎందుకూ కారుంది కాబట్టి, అందులో పెట్రోలు తీసుకొని చెరికాస్త తాగేద్దాం ఈ పూటకి. అనక ఏ టైరో వండుకుని తినేద్దాం అన్నాడు మెల్లిగా.

మొత్తానికి పిన్నిగారు మళ్ళీ నాగపూరు కప్పుతో నాగపూరు కప్పుడు కాఫీ పొడుం ఇచ్చింది.

కాఫీ తాగి చిరాకు పడుతూనే మార్కెట్టుకి బయలుదేరాడు చక్రవర్తి. అతనికి తోటలో తలెత్తుకు తిరగడం సిగ్గుగా ఉంది – తన గదిన్నర వాటా ఎదుట కారు ఉంచుకున్నందుకు. చక్రవర్తి రోడ్డెక్కేసరికి సుబ్బారావు కనబడ్డాడు.

రాత్రి తమ తమ స్వర్గసీమలలో జరిగిన రభసలు రట్టు అయిన సంగతి ఇద్దరికీ తెలుసు. సూటిగా చూసుకుందికి ముందు సిగ్గుపడ్డారు. హఠాత్తుగా ఇద్దరూ ఒకే క్షణాన తెగించి మొహామొహాలు చూసుకున్నారు. ఒకరి మీద ఒకరికి సానుభూతి, స్వంతానికి జాలి కూడా ఆ చూపులలో స్ఫురించాయి. తక్షణం ఆగి ఫక్కున నవ్వారిద్దరూ.

నాకు మావగారు, మీకు కారు అంది సుబ్బారావు నవ్వు.

మరే, నాకు కారు, మీకు మావగారు అంది చక్రవర్తి నవ్వు.

వస్తానండి.

మంచిది.

ఇటు అల్లుడు, అటు చక్రవర్తి కూడా ఒకే సమయాన బయటకు వెళ్ళడంతో సుబ్బారావు మావగారి బుర్ర చురుకుగా పనిచేసింది.

సుందరమ్మ దగ్గరకెళ్ళి తను అప్పిచ్చిన వంద కాక ఇంకో యేభై అర్జెంటుగా ఇవ్వమన్నాడు. సుందరమ్మ లాకేత్వం ఇచ్చింది. ఆయన ఇంటికొచ్చి ఆలోచనలో పడి కొన్ని గోళ్ళు కొరుక్కునేలోగా సుబ్బారావు తిరిగి వచ్చాడు.

మామగారూ మీరు రాత్రి కోపంలో డబ్బు అప్పు తెచ్చినట్టున్నారు. జరిగిందేదో జరిగింది గాని ఈ డబ్బు తీసికెళ్ళి ఆ అప్పు తీర్చెయ్యండి అన్నాడు బ్యాంకు నుండి తెచ్చిన నూటయాభయి చేతికిస్తూ.

మావగారు విస్తుపోయి మాట్లాడేలోగా సుబ్బారావు స్నానానికి వెళ్ళిపోయినందువల్ల ఆయన ఆ ప్రయత్నం మానుకొని, తను సంకల్పించిన కార్యాచరణకు ఉపక్రమించాడు.

నాందిగా పాతిక రూపాయలు వేరే తీసి మొలలో దోపుకున్నాడు. నూట పాతిక పట్టుకొని జానకి వాటాలోకి వెళ్ళాడు.

రాత్రి ఆమె చేసిన సహాయం జన్మజన్మలకు మర్చిపోనన్నాడు. నూట పాతిక చేతిలో పెట్టి ఇంక పాతిక బాకీ అని గుర్తుంచుకోవలసిందిగా హెచ్చరించాడు. మళ్ళా

కృతజ్ఞత ప్రకటించి ఆమె ఋణం తీర్చుకోలేనని చెప్పాడు. అయినా ఆ ఋణం తీర్చుకునేవరకూ నిద్రపోయేది లేదని ఉద్ఘాటించాడు.

అబ్బే దాని కోసం నిద్ర పాడుచేసుకోవడం ఎందుకండీ అంది జానకి వినయంగా.

అలా వల్లకాదు. నేను నీకు ఉపకారం చేసి తీరుతాను. చూడమ్మా.... నిక్షేపంలా వెళ్ళి ఈ పూటకి పాఠాలు చెప్పు... మధ్యాహ్నం మాత్రం సెలవుపెట్టి ఇంటికొచ్చేయి.... అబ్బే కాదనకు, నే తరవాత చెబుతానుగా. తప్పకుండా రావాలి సుమీ అంటూ హడావుడిగా వెళ్ళిపోయాడాయన. ఆ తర్వాత భోజనం కూడా చెయ్యకుండా సరాసరి అవతల వీధి కెళ్ళాడు. ఏ పెళ్ళివారి తాలూకో తెలియకుండా సందడిగా తిరుగుతున్న నరసమ్మని పిలిచాడు.

తప్పకుండా రావాలి సుమండీ! నా మీద ఒట్టే, పిల్లల్నిక్కడే ఉండనివ్వండి. సరిగ్గా ఒంటి గంటకల్లా వచ్చేయాలి అని చెప్పాడు. అలాగే అంది నరసమ్మ.

ఇంటికొచ్చి భోజనం చేశాడు. సుబ్బారావు ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోగానే కూతుర్ని స్థిమితంగా కూర్చోబెట్టి సంగతి సందర్భాలు బోధపరిచాడు. కూతురు ఆశ్చర్యపడింది. గట్టిగా నచ్చచెప్పాడు.

ఫలహారాలు చెయ్యమని పురమాయించి, కండువా వేసుకుని రాచకార్యాలు చక్కబెట్టుకోవడానికి బయలుదేరాడు. ఒంటిగంటన్నరకి ఇంటికి వచ్చిన జానకి, సుబ్బారావు మావగారిని చూసి ముక్కు మీద వేలువేసుకుంది. పూలరంగడల్లె పెళ్ళికొడుకల్లె ముస్తాబై పోయాడాయన.

వచ్చావా.... సెలవిచ్చారన్నమాట. పది నిముషాలు కూర్చో తొందర లేదులే అన్నాడు.

తొందర దేనికి? అంది జానకి.

మరే. తొందర దేనికీ.... తొందరేం లేదు. చూడమ్మా.... కాస్త మొహం రుద్దుకొని తల దువ్వుకో.... ఏం ఇష్టం లేదా.... పోనీ వద్దులే. అలాగే బాగున్నావు. మహలక్ష్మిలాగ అన్నాడు. జానకికేం అంతుపట్టలేదు.

జానకమ్మా.... ఇలా రామ్మా అంది నరసమ్మగారు సరికొత్త పట్టుచీర రెపరెపలాడేట్టు నడుస్తూ. జానకి జవాబిచ్చేలోగానే వచ్చి రెక్క పుచ్చుకొని సుబ్బారావు ఇంట్లోకి తీసుకు వెళ్ళిపోయిందావిడ. లోపల చిన్న జంబుఖానా పరచి ఉంది. మూడు కుర్చీలు వేసి ఉన్నాయి. జానకిని కూర్చోబెట్టి సుబ్బారావు భార్య మంచీ చెడ్డా మాట్లాడింది.

సుందరమ్మగారి కారు చూశారా అంది. చక్రవర్తిగారిని బళ్ళో హేళన చేస్తున్నారా అని అడిగింది. జానకి జాలితో నవ్వి మరేనండి అంది.

అప్పుడే బళ్ళో అందరికీ తెలిసిపోయింది. కారులో రాలేదేం అనీ, కారు కొన్నారా అనీ అంతా హేళనగా అడుగుతున్నారు. పాపం ఆయన చాలా చిరాకు పడిపోతున్నారండీ. వెధవ మనుషులు ఎవరి దారిన వాళ్ళని బతకనియ్యరు. అయినా కారు కొంటే వీళ్ళకెందుకో అని చిరాకు పడింది.

మరే మరే అన్నాడు సుబ్బారావు మావగారు. అదుగో వచ్చారు! అన్నాడు ఒక్క క్షణం ఆగి.

ఒక నిమిషం తరువాత 36 ఏళ్ళ రామారావుగారొకరు, 30 ఏళ్ళ లక్ష్మీకాంతమ్మ ఒకామె వచ్చారు. రామారావుగారు సుబ్బారావు మావగారికి ఏడాది నుంచి ఆప్తమిత్రుడు, కుడిభుజం, పంచప్రాణాలూ మొదలైనవిగా ఉంటున్నాడు. ఆయన చెల్లెలు ఈయనకి దేవతా, ప్రపంచం, జీవితం, జీవిత పరమావధి మొదలైనవిగా ఉంటోంది. జీవిత భాగస్వామినిగా ఉండాలని ఈయన ప్రగాఢ వాంఛ. ఆవిడ పెట్టే బట్టల కొట్టుని సవ్యంగా లాభసాటిగా నడపడానికి ఈయన ఒప్పుకుంటే ఆవిడా ఒప్పుకుంటుందట. అయితే మడత పేచీ ఒక్కటుంది. ఆవిడ సోదరుడైన రామారావు కూడా కొంత కాలంగా అవివాహితుడే. ఆ కొంతకాలంలోనూ ఆయన జానకిని చూసి ముమ్మరంగా ప్రేమిస్తున్నాడు. ఆవిడను వివాహం చేసుకోవాలని అహోరాత్రులు తపస్సు చేస్తున్నాడు. ఐదారుసార్లు ఒంటిపూట భోజనం చేశాడు. సుబ్బారావుగారి మావగారు అదెంతపని అన్నాడు. అదేదో సాధిస్తే మీ పెళ్ళి ఖాయం. ఇద్దరం ఇలసాటిలేని జంటలలా ఉండవచ్చును అన్నాడు రామారావు.

ప్రధానానికి ముహూర్తం పెట్టుకోవడానికే వాళ్ళు వచ్చారు. జానకికి ఈ బృహత్కథ తెలియదు. ఎవరో వచ్చారని లేచి పోబోయింది. ముగ్గురు మనుషులు ముక్తకంఠంతో ఆమెను వారించి కూర్చో పెట్టారు.

సుబ్బారావు భార్య ఫలహారాలూ కాఫీ పట్టుకొచ్చి అందరికీ ఇచ్చింది. అదీ ఇదీ, మంచీ, చెడ్డా మాట్లాడుకుంటూ తింటున్నారు. జానకి మాట్లాడ్డమూ లేదు, తిననూ లేదు.

నరసమ్మగారు ఇది గమనించింది. తినమ్మా సిగ్గెందుకు? అని లాలించింది. ఆ క్షణాన ఆమె జానకికి దొడ్డమ్మ భూమిక నిర్వహిస్తోంది. సుబ్బారావు మావగారు అంతకు ముందు చెప్పిన పాఠం ప్రకారం ఆవిడ జానకిని చనువుగా మందలించి తిను ఫరవాలేదు అవంటా అంది. ఆ లాలనలో ఆవిడ చేతి కాఫీగ్లాసు కాస్త కదలాడి ఓ గుక్కెడు కాఫీ ఆమె కట్టుకున్న నీలం పట్టుచీర మీద పడింది.

అయ్యో, అయ్యో! అంది నరసమ్మగారు. అంతా తుళ్ళిపడి చూశారు.

నేనేం చేతునమ్మా, పొరపాటున పడింది వెంటనే కాసిని నీళ్ళు పోసి కడిగేస్తే డాగు పోతుందమ్మా అంది సుబ్బారావు భార్య వంక భయంతో చూస్తూ.

మరేం ఫరవాలేదండీ. అనక కడిగెయ్యొచ్చు అంది సుబ్బారావు భార్య నిర్లక్ష్యంగా.

ఏమోనమ్మా నీ ఇష్టం నేను చెప్పడం చెప్పాను. మధ్య నాకెందుకు. పాడయ్యేది నీ చీరేగా అంది నరసమ్మగారు.

ఒక్కసారిగా అంతా ఫెళ్ళున నవ్వడం చూసి విస్తుపోయిందావిడ. సుబ్బారావుగారి మావగారు గొంతు సవరించుకున్నాడు – అసలు వ్యవహారం పరిష్కరించడానికి.

ఏమోయ్ రామారావూ నీకు నచ్చినట్టేగా. మా పిల్ల ముద్ద బంగారం అనుకో. ముల్లోకాలూ గాలించినా ఇంతటి సాత్వికురాలు నీకు దొరకదు అన్నాడు.

నిజమేనండి. మాలక్ష్మి కళ ఉట్టిపడుతోంది అంది లక్ష్మీకాంతమ్మ. జానకి తెల్లబోయి చూసింది.

జానకమ్మా! వీడు నా తమ్ముడు వంటి వాడనుకో. బహు యోగ్యుడు. నీకు అత్తమామల బెడదా, పిల్లల బెడదా ఉండదు. ఆడపడుచు ఉంది కాని, ఆ పిల్లకి

నేడో రేపో పెళ్ళయి అత్తారింటి కెళ్తుందనుకో.... అన్నాడు సుబ్బారావు మావగారు.

మరే, అదెంత సేపు, దానికో సంబంధం స్థిరపడిపోయినట్లే. పెళ్ళికొడుకు సిద్ధంగా ఉన్నాడు అన్నాడు రామారావు వికవిక నవ్వుతూ. సుబ్బారావు మావగారు సిగ్గుపడిపోయాడు. ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటూ తల వంచుకున్నాడు. జానకి లేచి నిలబడింది.

అరె, లేచిపోతున్నావేం? అంది నరసమ్మగారు – అంతా తుళ్ళిపడి చూశారు.

ఏమిటండీ ఈ గోలంతాను? ఏమంది రమ్మన్నదిందుకా? నా కెవ్వరూ పెళ్ళి సంబంధాలు చూడనక్కరలేదు. నా ఏడుపు నేను ఏడుస్తాను అని చరచర వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళి తన గదిలో పడుకుని ఏడవసాగింది. కొంతసేపు యేడ్చాక మనసు తేలికపడింది. ఆలోచనలనేవి ఒక్కొక్కటి అతి నెమ్మదిగా, నిశ్శబ్దంగా జంకుతున్నట్టు రావడం మొదలుపెట్టాయి. నా అన్నవాళ్ళు లేక గదా నాకీ అవస్థ అనుకుంది. పలకరించిన ప్రతి మొగాడూ పెళ్ళి చేస్తాననడమో, చేసుకుంటాననడమో తప్ప మరో రకంగా మాట్లాడడు. అదోరకంగా చూస్తాడు ప్రతివాడూ.... జానకికి భయం వేసింది. ఆలోచిస్తూ వుండగా లీలగా నిద్ర వచ్చింది. సాయంత్రం ఐదింటికి మెలకువ వచ్చి, లేచి వరండాలోకి వచ్చింది జానకి.

తోటంతా స్మశానవాటికలా నిర్జీవంగా కనబడింది. ఈ పెడ వాళ్లంతా షికార్లకి వెళ్ళినట్టున్నారు... బుర్ మని కారు శబ్దం వినబడింది. టాపులేని పాత ఆస్టిన్ డొక్కులో బిక్కమొహం పెట్టుకున్న చక్రవర్తి, టెక్కు ఒలకబోస్తున్న సుందరమ్మ షయిరుకి వెళుతున్నారు. సుందరమ్మ ఎర్రటి చీర కట్టింది. దానికి జోడుగా మహా వికృతమైన నల్లరంగు రవికను వేసుకుంది. పూలు ముడిచింది. పయిగా పెద్దపెద్ద నల్లద్దాలున్న కళ్ళజోడు తగిలించుకుంది.

జానకి సానుభూతితో నవ్వింది. కారుని భయపడుతూ నడుపుతున్న చక్రవర్తిని చూసి పాపం అనుకుంది. అంతలో ఆమె దృష్టి ఎదుట మేడ మీదికి పోయింది. పైన వీర్రాజు కిటికీ దగ్గర విచారంగా నుంచుని సిగరెట్టు కాలుస్తూ కారులో జంట వంక చూస్తున్నాడు.

పాపం అని మళ్ళీ అనుకుంది జానకి. చక్రవర్తి దురవస్థ తనకి పట్టలేదే అని వీర్రాజు బెంగ పెట్టుకున్నాడనిపించింది. అంతలో క్రితం రాత్రి అప్ప తెచ్చిన డబ్బు సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చి, లోపలికెళ్ళి డబ్బు తీసుకుని మేడ ఎక్కింది.

వీర్రాజు కొంచెం కంగారు పడ్డాడు ముందు – ఆపైన ముగ్ధడయి పోయాడు. జానకి ఇచ్చిన డబ్బుని పరాకుగా అందుకున్నాడు.

ఏవండీ వంట్లో బాగులేదా? అంది జానకి.

వంట్లో బాగానే ఉందండి.... మనసే బాగులేదు అన్నాడు వీర్రాజు కిటికీ వంక చూస్తూ.

అతని మనసు ఎందుకు బాగులేదో తెలుసుకోవాలని జానకికి కుతూహలం లేదు. తను యధాలాపంగా కుశలం అడిగితే అతను అలా జవాబివ్వడం జానకికి నచ్చలేదు. క్రిందకి వెళ్ళిపోబోయింది.

ఇప్పుడే ఓ పెద్ద కుట్రలోంచి బయట పడ్డానండి అన్నాడు వీర్రాజు ఆమె వంక చూడకుండానే. జానకి వెళ్ళిపోలేదు. ఏం కుట్ర? అని అడగనూ లేదు.

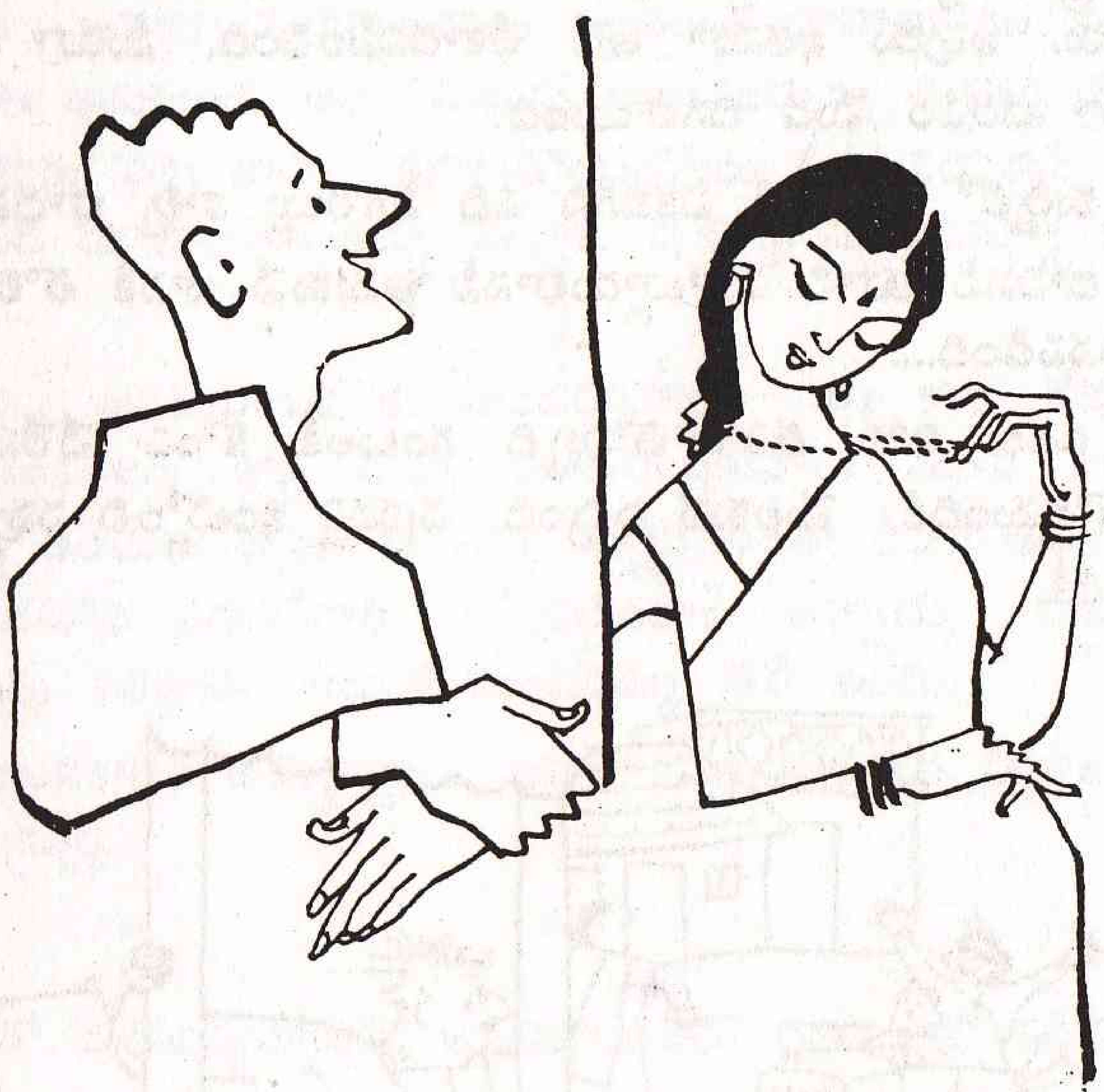

నాకీ నాలుగిళ్ళు ఉండడం, నా అన్నవాళ్లు దగ్గర్లో లేకపోవడం చూసి, అడ్డమయిన వాళ్ళూ నాకు పెళ్ళి చెయ్యాలని కంకణం కట్టుకున్నారండి.... మధ్యాహ్నం ఒక పరిచితుడు పనుందని వాళ్లింటికి తీసుకెళ్ళి ఓ రాక్షసి పిల్లని చూపించి నచ్చిందా అని అడిగాడండి. ఆడా మగా ఇరవై మంది నా వంక శ్రద్ధగా చూస్తున్నారు. చికాకు పడి లేచి వచ్చేశానండి అన్నాడు వీర్రాజు.

జానకికి ఒక్కసారి గుండె కొట్టుకుంది. సరిగ్గా ఆ వేళకే తన మీద ఇక్కడ కుట్ర జరిగిందని చెప్పబోయి, తమాయించుకుంది.

ఈ ప్రపంచంలో ఒక్కళ్ళం ఉండడం మహాకష్టమండి. ఎవరి దారిన వాళ్ళు బతకరు. ఇంకోళ్ళని బతకనివ్వరు. ఒక్కొక్కసారి భయమేస్తుంది అన్నాడు వీర్రాజు.

జానకి గుండె కొట్టుకుంది. తన భావాలని పైకి చదివేస్తున్నాడు. ఆ ముక్క చెప్పాలని అనుకుంది. క్షణంలో సగంసేపు వీర్రాజు ముఖం లోకి పరీక్షగా చూసింది. అతను హేళన చేయటం లేదు. సూటిగా తన వంక చూశాడు.

నిజమేనండి.... వస్తా అని క్రిందికి బయలుదేరింది జానకి.

జానకీ అని పిలిచాడు వీర్రాజు. కంఠస్వరం మారింది. భయపడుతూనే జానకి వెనక్కి తిరిగింది.

నా ఆత్మకథ సరదాగా చెప్పలేదండీ, నాకు మీమీద గౌరవం, నమ్మకం, గురి ఉన్నాయి. అందుకని మిమ్మల్ని పెళ్ళి చేసుకుంటే, నేను సుఖపడతాననీ, మిమ్మల్ని సుఖ పెట్టగలననీ అనుకుంటున్నాను అన్నాడు వీర్రాజు.

అంత హఠాత్తుగా ఇటువంటి సంగతి చెప్పడంతో జానకి ఎగిరి గంతెయ్యాలో,

ఏడ్చి మొత్తుకోవాలో, చీత్కరించుకోవాలో చటుక్కున నిర్ధారణ చేసుకోలేకపోయింది. ఒక్క క్షణం తరువాత ఆమెకి కోపం వచ్చింది. బళ్ళో హెడ్మాస్టరు, సెక్రటరీ, కొందరు టీచర్లు, ఇక్కడ సుబ్బారావు మావగారూ అందరూ తనని ఈ సంగతి ఎత్తి వేధించారు. ఇపుడు ఇతనూ అదే చేశాడనిపించింది. మీరూ ఇంతేనా అని గొణుక్కుంటూ చరచర మేడ దిగిపోయింది.

వీర్రాజు కుర్చీలో కూలబడి ఏకబిగిని పది సిగరెట్లు కాల్చి బాధపడ్డాడు.

తెలివైన దానిననీ తూచి మాట్లాడుతాననీ అనుకునే జానకి తొలిసారిగా తప్పు చేసినట్లు మధనపడింది....

చక్రవర్తి రథం తిరిగి తిరిగి తొమ్మిది గంటలకి కొంప చేరేసరికి తోటలో నిద్రపోతున్న కొద్దిమందికి మెలకువ వచ్చింది. చక్రవర్తి ఇంట్లోంచి నవ్వులు స్ఫుటంగా వినబడ్డాయందరికీ.

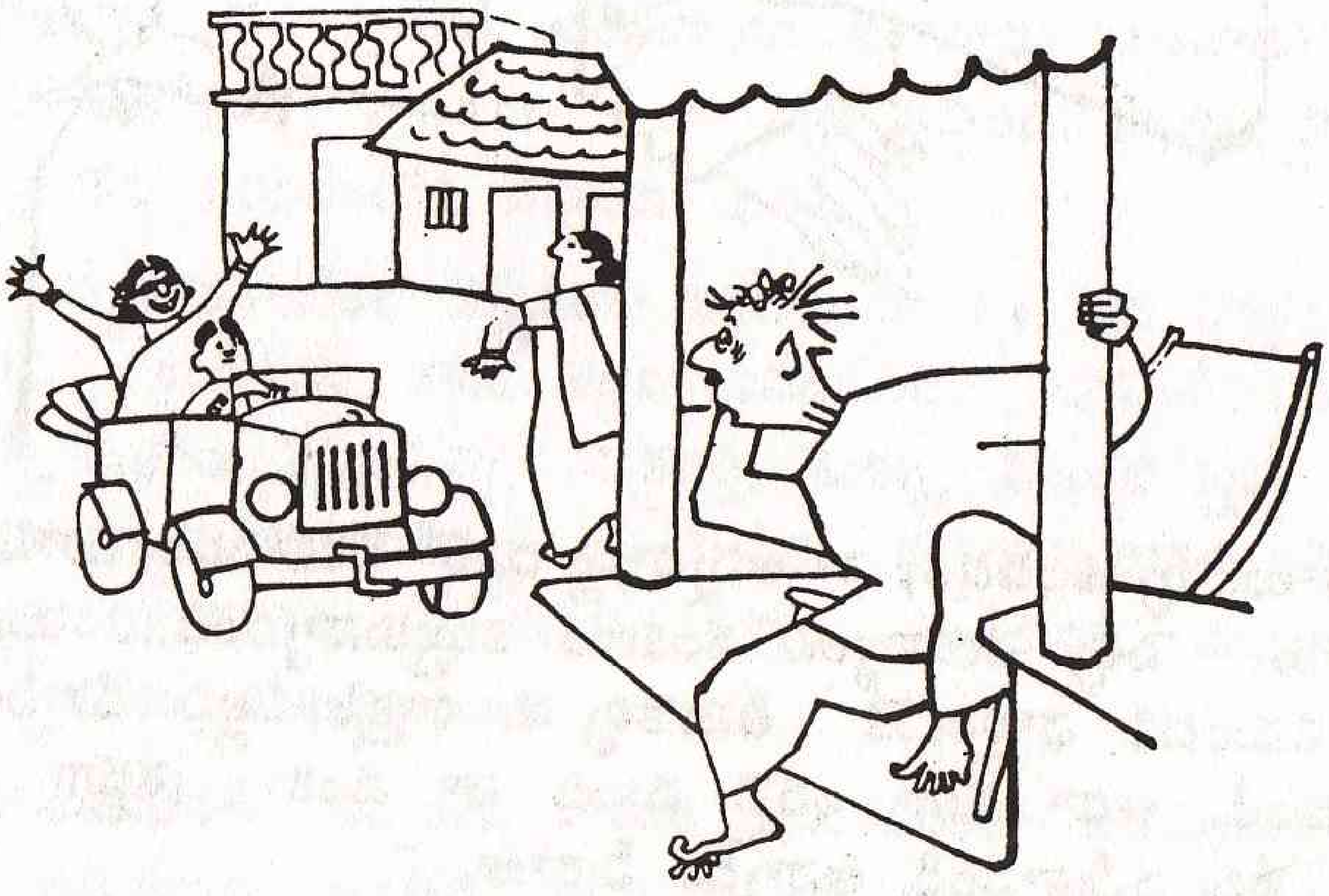

సుందరమ్మ అమాయకత్వం చూసిన కొద్దీ చక్రవర్తికి ఒక వంక కోపం తగ్గిపోయి, మరొక వంక ప్రేమ ఇనుమడిస్తోంది.

ఆ సాయంత్రం దుకాణానికి వెళ్ళి పెద్దపెద్ద చీరలన్నీ బేరమాడి ఒక జేబురుమాలు రూపాయపెట్టి కొంది. ఇంకోచోట ఏవో నాలుగు సామానులు కొని కారులో పడెయ్యమంది షాపువాడ్ని.

ఏ కారులో నండి అని అడిగాడు అతడు.

పెద్ద పెద్ద కారుల మధ్య, కాంతులీనే కారుల మధ్య ఉన్న తన చిన్న పాత కారును చూసి సిగ్గు వేసింది సుందరమ్మకి. అదుగో ఆ డొక్కు కారు లేదూ... చిన్నది, అందులో పడెయ్యండి... అంది. మళ్ళా ఏం తోచిందో... ఆ కారు మా డ్రైవరుది లెండి. మాది రిపేరుకెళ్ళింది అనేసింది.

పక్కనే ఉన్న చక్రవర్తి బలవంతాన నవ్వు ఆపుకున్నాడు. ఇంటికి వస్తూండగా చక్రవర్తి ఎత్తి పొడిచాడు. కారు డ్రైవరుదన్నావు, రేప్పొద్దున, ఈ పట్టుచీర నీ దాసీదాని దంటావు. మరి నేనో? అన్నాడు నవ్వుతూ.

అరచేతితో చక్రవర్తి నోరు మూసి ఛ ఏం మాటలండి.... అంది సుందరమ్మ....

కొంచెంసేపు తరువాత, చక్రవర్తి కారును కుడివేపు తిప్పాలనుకున్నాడు. అలవాటు ప్రకారం దైవం అన్యథా సంకల్పించాడు. స్వతంత్ర భావాలు గల కారు, మురారేః తృతీయ పంథాః అనుకుంది. అది మలుపు అయినందువల్ల చక్రవర్తి బ్రేకు వేసేలోగా ఒక చెట్టు దగ్గరకు వెళ్ళి దాన్ని కూలత్రొయ్యపోయి గట్టి ప్రయత్నం చేయకుండానే ఊరుకుంది. పది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాక, చక్రవర్తీ, సుందరమ్మా కారుని ఇంటికి తీసుకొచ్చారు.....

అందుకని.... అందమయిన ఓ సుందరమ్మా – ఈ కారు లేకపోతేనే మనం ఆనందంగా ఉండగలం. కాస్త డబ్బు కూడబెట్టుకున్నాక మంచి కారు కొందాం. అందాకా దీన్నే ఉంచుకుందామంటే మన ఆర్జన అంతా దీనికే అర్పించి, కడుపులో కాళ్ళు ముడుచుకొని పడుకోవాలి. బోధపడిందా? అన్నాడు చక్రవర్తి లాలనగా. అప్పటికి ఏడుపు పర్యంతం అయిన సుందరమ్మ సరే అంది.

దీన్ని అయినకాడికి అమ్మేద్దాం.... బహుశా మనింటాయన వీర్రాజు కొనవచ్చును అన్నాడు చక్రవర్తి.

☆ ☆ ☆

పీడకలలతో మధురస్వప్నాలతో అనుమానాలతో భయాలతో గడిచింది శనివారం రాత్రి. అందంగా, ఆనందంగా, వికారంగా, విచారంగా నలుగురికీ నానా రకాలుగా ఆదివారం ఆ తోటలో ఉదయించింది.

కొద్దిసేపటిలోనే, సుబ్బారావు మావగారు నరసమ్మ ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు. నిన్న మధ్యాహ్నం పెళ్ళిచూపుల విషయం మూడో ప్రాణికి చెప్పవద్దు. చెప్పకుండా వుంటే నిన్న మా అమ్మాయి ఎరువు ఇచ్చిన పట్టుచీర అచ్చంగా మీకే ఇస్తాను అన్నాడు.

అలాగేనని తలూపింది నరసమ్మ. ఊపిందే కాని తను బ్రహ్మాండమైన రహస్యం కాపాడుతున్నదన్న ఆలోచనలో ఉక్కిరిబిక్కిరై పోయింది. కాలు నిలవటం లేదు. ఇంకో అరగంటలో ఇంకో కొత్త సంగతి వింది. వీర్రాజు వూరికెళ్ళిపోతున్నాడు. ఐదారు నెలల వరకు రాడట. అద్దె డబ్బు క్రింద వాటాలో ఉన్న పెద్దమనిషి గారికి ఇవ్వవలసిందని, ఆయన తనకు బట్వాడా చేయిస్తాడనీ అందరికీ చెప్పేశాడు. వీర్రాజు జానకి ఇంటికి వెళ్ళలేదని నరసమ్మ పసిగట్టింది.

పిల్లా పిల్లా వీర్రాజు దేశాంతరం వెళ్తున్నాడు తెలుసా? అంది గబగబా వెళ్ళి. జానకి ఆశ్చర్యపడింది. అలాగా అని, మళ్ళా తలవంచుకుని పని చేసుకొనసాగింది.

నరసమ్మగారికి ఉత్సాహం చల్లారిపోయింది. అమ్మడూ. ఓ రూపాయి అప్పిస్తావూ? అంది. జానకి జవాబివ్వకుండా లేచి రూపాయిచ్చింది. ఇలా సులువుగా రావడం నరసమ్మకి మరీ నిరుత్సాహం కలిగించింది. సరాసరి తోటలో నాలుగిళ్ళకు వెళ్ళి బియ్యం అప్పడిగింది. అంతా లేదన్నారు. ఇలాంటి రాక్షసులకు నేను రహస్యం ఎందుకు చెప్పాలీ అనుకుంది. ఆఖరు సారిగా సుందరమ్మ ఇంటికి వెళ్ళి అడిగింది. సుందరమ్మ ఏ కళనుందో ముందర బియ్యం ఇచ్చింది. వెంటనే నరసమ్మకి అప్తురాలై పోయింది.

అఖరుకి మీ పొరుగింటి పిన్నిగారికి కూడా చెప్పకేం అని మరీ మరీ హెచ్చరించి, జానకమ్మ పెళ్ళిచూపుల ముచ్చట చెప్పేసింది. పిన్నిగారు తడిక అవతల చలనం లేకుండా కూర్చుని వింది.

నరసమ్మ వెళ్ళిపోగానే సుందరమ్మ దగ్గిరికి వచ్చి తడకవతల నుండి విన్న సంగతి తనకి చిన్నప్పటి నుండి తెలిసినట్లుగా చెప్పి, జానకి మీద జాలి వొలకబోసింది.

జానకి వీర్రాజును చేసుకుంటే బాగుండును అనేసింది చటుక్కున. అంతలోనే నాలిక్కరుచుకుంది. వీర్రాజు ఊరెళ్ళిపోతున్నట్లు తెలిసిన మరుక్షణంలో అతనున్న వాటా తన కివ్వమని అడిగి మాట తీసుకుంది. మేడ కట్టకపోయినా, కనీసం కొనకపోయినా, ఈనాటికి మేడింటిలో అద్దె కయినా దిగే అదృష్టం పట్టింది గదా అని మురిసిపోయింది. అందులో నిన్నగాక మొన్న కారు కొన్న సుందరమ్మ కళ్ళ ఎదుట తను మేడలోకి మారడం అంటే మజాకా కాదు. అవిడ మాటలకి భర్త ఎన్నడూ కాదనలేదు. సుబ్బారావు మావగారిని పేరు లేకుండా సుబ్బారావుగారి మావగారని చెప్పకున్నట్టే, పిన్నిగారి భర్తని పిన్నిగారి భర్తే అని చెప్పకోడం పరిపాటి.

ఇప్పుడు వీర్రాజుకీ జానకికీ పెళ్ళయితే మేడ మీద వాటా ఖాళీ అవదు. అందుకని పిన్నిగారు తూనా బొడ్డు అనుకుని వెళ్ళిపోయింది. సుందరమ్మకి మాత్రం పిన్నిగారి సూచన ఆలోచనలు రేపింది. జానకీ వీర్రాజూ పెళ్ళి చేసుకుంటే తన కారు వాళ్ళకే అమ్మెయ్యవచ్చు. అప్పుడు అది తన కళ్ళ ఎదుట పడి ఉంటుంది. అడపా దడపా అడిగి తీసుకుంటూ ఉండవచ్చు.... అదీగాక, జానకి పెళ్ళిచూపుల ఉదంతం విన్న తరువాత, ఆవిడకి జానకి మీద ఒక విధమైన వాత్సల్యం కలిగింది....

అదివారం కాబట్టి ఆ రోజు మధ్యాహ్నం సుందరమ్మ చక్రవర్తికి ఇష్టమైన ఫలహారం చేసింది. మీగడ తరకయినా పడకుండా బహు జాగ్రత్తగా కాఫీ చేసింది. సిగరెట్టు అందించింది. అగ్గిపుల్ల వెలిగించింది.

ఏమండీ, కారుండే ఆఖరి ఆదివారం యిదే. మళ్ళా ఆదివారం నాటికి కారెలాగా అమ్మేస్తాం. అందుకని సినిమా కెళదాం అంది. భార్య పూర్తిగా దారికి వచ్చినందుకు ఆనందిస్తున్న చక్రవర్తి సరేనన్నాడు.

తనకి రహస్యం చెప్పి, అప్తురాలైన నరసమ్మనీ, ఖరీదైన కోరికలు గల పొరుగింటి పిన్నిగారినీ, బ్రతిమాలి బామాలి జానకమ్మనీ వెంటబొట్టుకుని ఐదున్నరకల్లా కారులో కూర్చుంది సుందరమ్మ. వీర్రాజు వెళ్ళే వేళకి అక్కడే వుండి బాధపడటంకన్నా ఇంకెక్కడికి పోయినా నయమేనని ఒప్పకుంది జానకమ్మ.

కారు బయలుదేరుతూ వుండగా సుబ్బారావుగారి మావగారు ఎదురొచ్చాడు. జానకిని ఎవరేనా ఎక్కడికేనా తీసుకెళ్తున్నారంటే ఆయనకి భయం. నేడు కాకపోతే రేపైనా తన మాటకి ఒప్పించవచ్చునని గట్టి నమ్మకం ఉంది. అందుకని జానకిని వదలడం ఇష్టంలేదు.

షికారుకా? అన్నాడు.

కాదండి సినిమాకి అన్నాడు చక్రవర్తి.

దేనికి?

చక్రవర్తి చెప్పాడు.

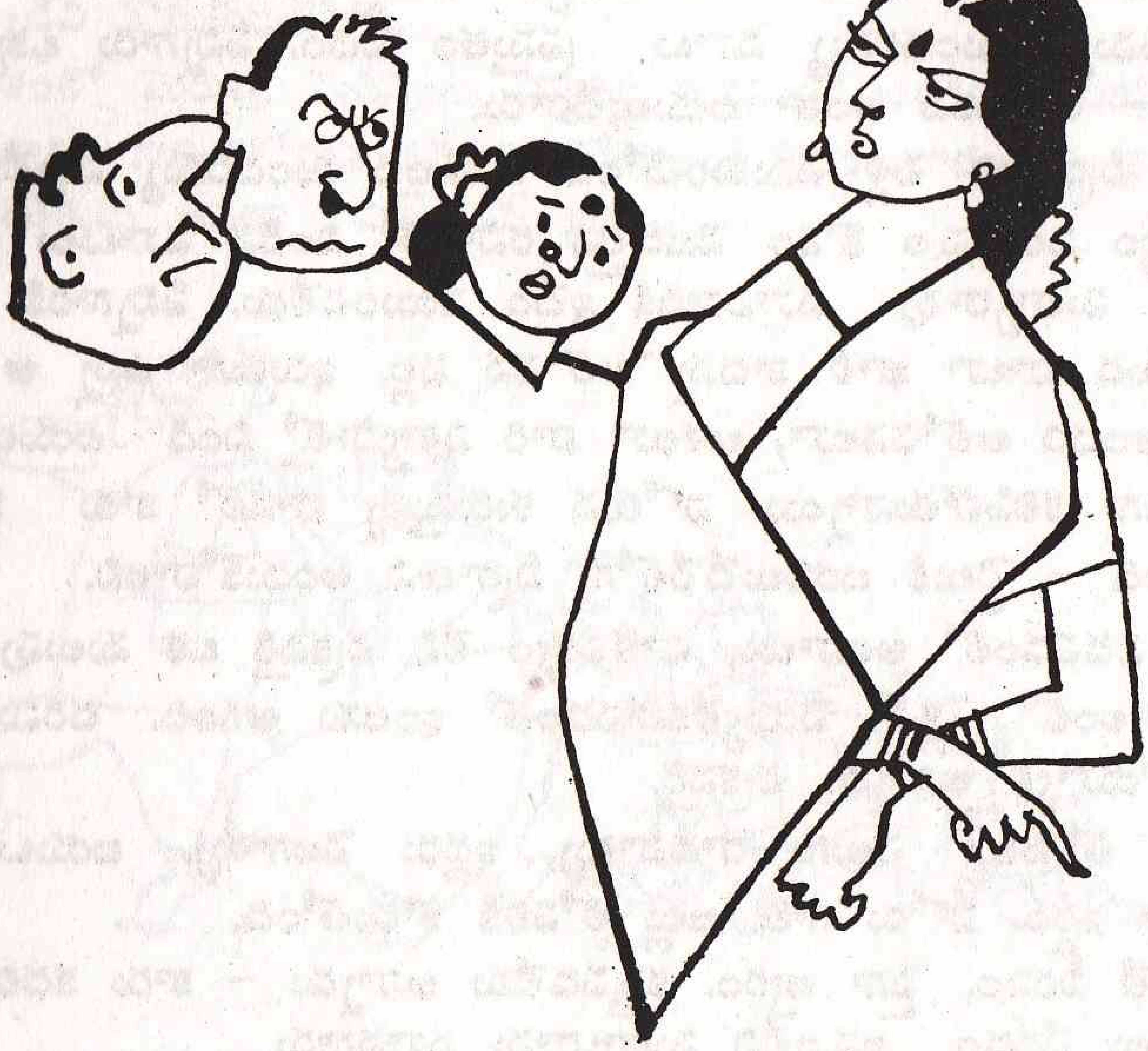

నేనూ వస్తా, చూడాలనుకుంటున్నా అన్నాడు సుబ్బారావు మావగారు. తప్పనిసరిగా ఆయన్ని ఎక్కించుకున్నారు కారులో.

సినిమా మొదలు కావడానికి కొంచెం సేపుందనగా సుందరమ్మ జానకిని ఒకప్రక్కకి తీసుకెళ్ళింది.

జానకమ్మా, మీ అక్కవంటిదాన్ని నేను. ఒక్క సంగతి అడుగుతాను. మర్మం లేకుండా చెప్పు. వీర్రాజుని చేసుకోవడం నీకిష్టమేనా? అంది. జానకికి నోట మాట రాలేదు.

చెప్పు ఫరవాలేదు: నిన్న పెళ్ళిచూపుల ముచ్చట విన్నానులే అమ్మాయ్. ఒంటరిగా ఉన్నంతకాలం మనుషులకి తుంటరి ఊహలు వస్తూనే ఉంటాయి. నా మాట విని, నీకు అతను నచ్చితే చేసుకో... అంది సుందరమ్మ.

ఆయన మిమ్మల్ని కూడా అడగమన్నారా? అంది జానకి తల వంచుకుని.

ఇదివరకోసారి అడిగాడా ఏమిటి? నువ్వేమన్నావు? ఒద్దన్నావా?.... అయ్యో పిచ్చి పిల్లా.... ఎంతవెర్రి పని..... అందుకే నన్నమాట అతను ఊరెళ్ళిపోతున్నాడు..... ఇప్పుడు చప్పున చెప్పు జానకీ. వేళ మించిపోతోంది అంది సుందరమ్మ తొందరపడుతూ.

ఔనక్కయ్యా అంది జానకి చెంగుతో కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ.

ఇక్కడ ఏడిస్తే నవ్వుతారు. ఏడవకు. వెంటనే ఇంటికెళ్ళిపోదాం ఉండు అంటూ సుందరమ్మ హాలులోకి వెళ్ళి చక్రవర్తిని పిలిచి సంగతి చెప్పింది. మంచి పని చేస్తున్నారండీ మీరు. అతను యోగ్యుడు మీరు సుఖపడతారు అన్నాడు చక్రవర్తి.

నాలుగు నిమిషాలలో అంతా సినిమా మానుకుని కారులో ఎక్కారు. సుబ్బారావుగారి మావగారు జానకి కోసం వచ్చాడు కాబట్టి ఆయనకి సినిమా పట్టింపు లేదు. నరసమ్మకి సుందరమ్మ మాట ప్రస్తుతం వేదం. పిన్నిగారు ఒక్కర్తీ ఎలా ఉంటుంది – అందుకని అంతా బయలుదేరారు.

జానకి వీర్రాజుని పెళ్లి చేసుకుంటోంది అనేసింది సుందరమ్మ పట్టలేక.

ఆశ్చర్యం సంతోషం కోపం మొదలైన రసాలతో నిండిన మాటలు ఒక్కసారి చెలరేగాయి. సుబ్బారావు మావగారికి ఇదేం సయించలేదు. పిన్నిగారికి నచ్చలేదు – మేడ మీద వాటా ఖాళీ కాదన్న ఆలోచన వల్ల. ఇరుకుగా ఉన్న ఆ కారులో కూర్చున్న అందరి ఆలోచనలూ, ఆశలూ వారి విశ్వాసాల్తో నిండి బయటకు వచ్చి కలగాపులగంగా కలిసిపోతున్నాయి. హోరున కురుస్తున్న వానలో కారు కంగారుగా పరిగెడుతోంది – రైలుకి బయలుదేరేలోగా వీర్రాజుని అందుకోవాలని.

కారు నడపడంలో అలవాటు, చాకచక్యం లేని చక్రవర్తి ఒక మలుపులో బ్రేకు నొక్కి, సకాలంలో క్లచ్ వెయ్యలేకపోవడంతో ఇంజను ఆగింది. దరిమిలా కారు ఆగింది. తొయ్యాలి అన్నాడు చక్రవర్తి.

ఎవరు తోసేది? నలుగు రాడవాళ్ళు, ఇద్దరు మొగాళ్ళు. బయట చూస్తే కుండపోతగా వర్షం. హోరు గాలి. జల్లు లోపలికి కొడుతోంది.

నాకసలే నీరసం. పైగా జ్వరం. కష్టపడలేను అన్నాడు – కారు కదలి వీర్రాజు వుండగా ఇల్లు చేరడం ఇష్టంలేని సుబ్బారావు మావగారు.

ఎవరూ మాట్లాడలేదు. పెద్దపెద్ద కారులు, ఖరీదయిన కారులు – తడిసిన తారు రోడ్డు మీద హంసలా జారిపోతున్నట్టు ప్రవహిస్తున్నాయి. కారులో ఉన్న ఆరుగురూ ఆలోచనలో పడ్డారు. అందరిలోనూ కోరికలు చెలరేగాయి.

సుబ్బారావు మావగారికి సుతరామూ ఇష్టం లేదు – కారు కదలడం. వీర్రాజు వెళ్ళిపోతే జానకిని ఎలాగేనా ఒప్పించవచ్చు. జానకిని ఒప్పిస్తే రామారావు చెల్లెలు కాంతను తన కులకాంతను చేసుకుని, ఇల్లు నిలబెట్టుకోవచ్చు. ఇదంతా జరిగి తీరాలి అని ఘోషించింది ఆయన హృదయం.

కారు చప్పున కదలాలని జానకి శరీరంలో ప్రత్యణువూ ప్రతి రక్తబిందువూ దృఢంగా ఆకాంక్షిస్తున్నాయి. వీర్రాజుని చేసుకుంటే అతని నీడలో తను నిశ్చింతగా ఉండవచ్చు అని ఆమె ఊహించింది. ఊహలు సాగిన కొద్దీ ఆకాంక్ష ప్రబలమవుతోంది. ఆశలు చెలరేగిన కొద్దీ భయం ఆవరిస్తోంది.

కారు తొందరగా వెళ్ళాలనీ, ఒక ఇల్లు నిలబెట్టిన అదృష్టం పట్టాలనీ సుందరమ్మ మనసు తొందరపడుతోంది. అప్పుడు కారు వాళ్ళకి అమ్మవచ్చు. అది తన కళ్ళ ఎదుటే ఉంటుంది. తను కొనుక్కోకపోయినా ఫరవాలేదు. భార్య బుద్ధి మళ్ళా అడ్డదారి పట్టేలోగా కారును వదిలించుకోవాలని చక్రవర్తి మనసు మహో ఆరాటపడుతోంది.

కారు కదిలి, వీర్రాజు బయలుదేరేలోగా ఇల్లు చేరితే జానకి పెళ్ళి ఖాయం. అప్పుడు తనకి మేడ మీద వాటా అద్దెకివ్వరు. వాళ్ళే ఉంటారు. తన కోరిక తీరదు. అందుకే కారు కదలకూడదు దైవమా అని పిన్నిగారు పరిపరి విధాలా దేవుణ్ణి బ్రతిమాలుతోంది.

కారులో కూర్చున్న నరసమ్మ పట్టుచీర వాన జల్లుకి తడిసిపోతుంది. ఈ కారు కదిలి, త్వరగా ఇంటికి పోతే బావుండును భగవంతుడా అని ఆవిడ శతవిధాల పరమాత్ముడిని కోరుకుంటోంది.

ఆకాశంలో మెరుపు మెరిసింది. చక్రవర్తి మనసులో ఆలోచన మెరిసింది. బ్రేకు వదలి పెట్టాడు. గాలి హోరున వచ్చింది. కోరికలతో కిటకిటలాడుతున్న మనుష్యులతో కిటకిటలాడుతున్న జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్ కదిలింది.

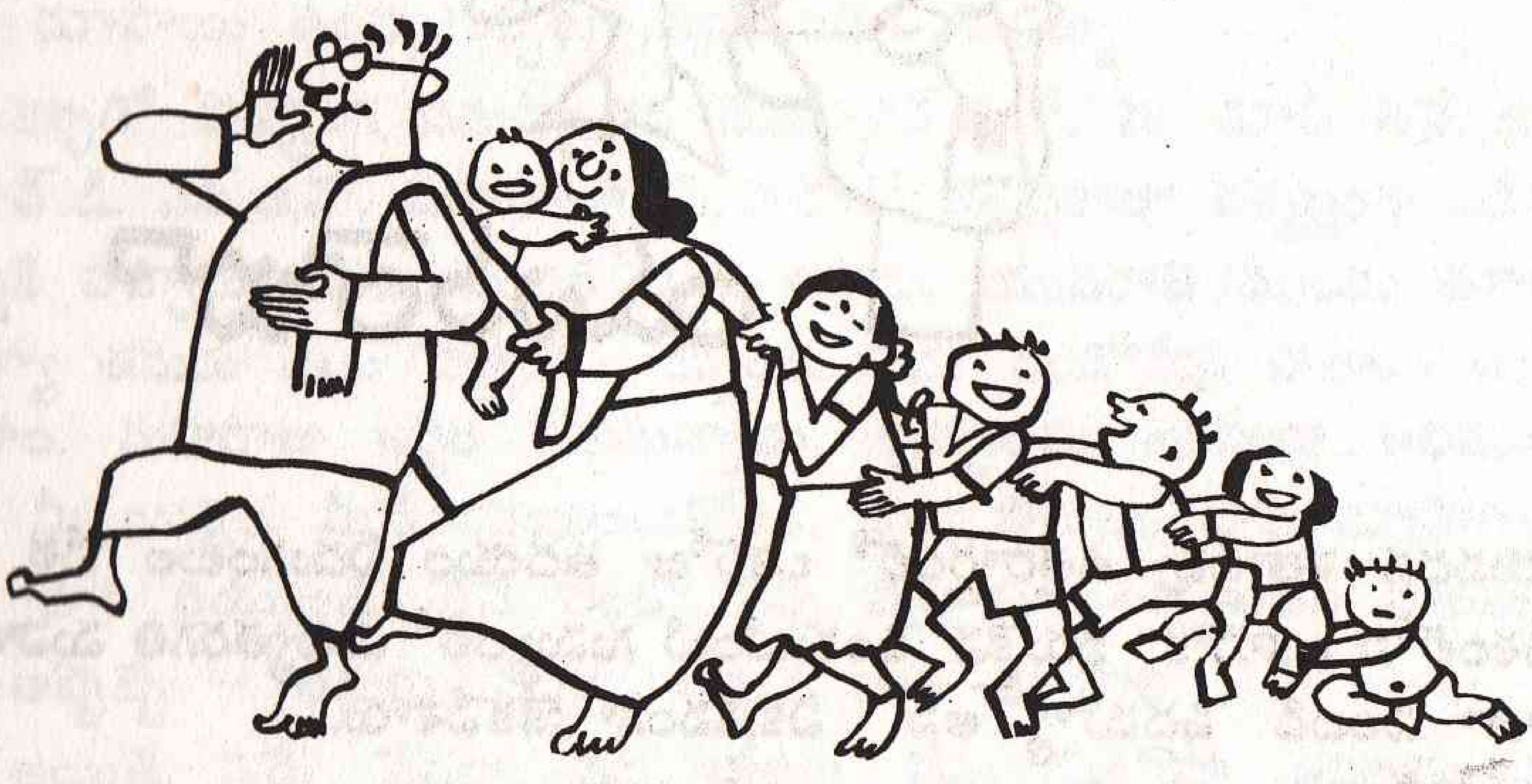

★ ★ ★